

VILNIS

Lithuanian People's Daily
 Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$4.75, Chicago \$9.00, six months \$6.75, Canada \$8.00, six months \$5.75, foreign countries \$9.00, six months \$6.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$2.50, six months \$1.75, outside of Chicago one year \$2.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application.
 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill.
 Phone Victory 7323-7328
 Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Britanijos ir TSRS Sutartis

Londonė paskelbta, jog Britanija ir Tarybų Sąjunga padarė prekybos sutartį. Sutartis nusako, jog Britanija pasius Tarybų Sąjungai daug mašinų ir kitų produktų, o gaus iš Tarybų Sąjungos grūdų ir kitokio maisto.

Britų laikraščiai rašo, jog gaus gan daug grūdų iš TSRS gal bus panaikintas Britanijai duonos rėšimas.

Premieras pareiškė, jog ateinantį gegužės mėnesį prasidės derybos dėl sutarties ilgam ir daug platesne skale prekybai. Abi šalį ilgai nemokės vienai kita už prištus daiktus, nes pinigų stoka.

Britanijai labiausia reikalinga kviečių, medžio, o TSRS reikalinga plieno gaminių, mašineries, elektros gaminių mašinų.

Abi šalį apsiėkė reikalingais daiktais. Kairieji darbiečiai parlamente labai patenkinti sutartimi, nes jie seniai stoja už geresnius santykius su TSRS, prieš seną Bevinio politiką.

Britanija nesiduoda sukurstyti prieš TSRS. Iš Amerikos anti-sovietinės politikos ji tik pasinaudo, nes sumažins prekybą TSRS su Amerika. Britanija galės daugiau prekiauti.

Amerikos rėksiniai ir kurstytojai prieš TSRS kenkia ir savo šalies ekonominiams reikalams.

TSRS taipgi pasirašė prekybines sutartis su Lenkija, Cekoslovakija ir dar keliomis Europos šalimis.

Ejo derybos ir su Francūzija; bet Schumani provokuojant, derybos nutrauktos. TSRS vyriausybė liepė Francūzijos prekybos komisijai važiuoti namo.

Francūzijai ypač reikalingas maistas, grūdai, bet Schumano valdžia, klusni Marshallo planui, privedė prie nutraukimo prekybos sutarties derybų.

Studentai Subruzdė

Columbia Universiteto, New Yorko City College, taipgi Brooklyn College studentai surengė eilę protesto mitingų prieš nelėidimą kalbėti Columbia Universitete novelistui Howard Fast, kuris buvo nekklusnas Thomas-Rankino komitetui ir delto pasmerktas "už Kongreso paniėkinimą".

Toks elgesys yra slopinimas žodžio ir susirinkimų laisvės.

Chicago Universiteto, Roosevelt College, George Williams College, Wilson Junior ir Herzl Junior studentai protestuoja prieš diskriminaciją Chicagoje. Jie net pikieto linijas pastatė, jie išleido lapelius tuo reikalui.

Amerikos studentija vis daugiau išėjūdina kovon prieš reakcijos pastangas slopinti laisvę žodžio ir susirinkimų.

Daugelio universitetų ir kolegijų virėnininkai lengvai pasiduoda reakcijos spaudimui ir uždarinėja duris patiems geriausiems rašytojas delto, kad jie yra komunistai, ar kad jie tokiais apšaukti. Studentai betgi kitaip ir tai žiūri. Jie kelia protestus prieš tokį laisvės varžymą.

Girtina, kad studentai taipgi stoja ginti mažumų teises, kovoja prieš rasinę ir kitokią diskriminaciją.

Josephsona Byla

Vienas pasmerktųjų "už Kongreso paniėkinimą" yra advokatas Leon Josephson, iš New Jersey. Jisai laike nacių viešpatavimo buvo nuvykęs Volketėjui ir slaptai veikė prieš nacius. Tai darėjas ir atsidavęs liaudies reikalams žmogus.

Jo byla apeliuota į Aukščiausią Teis-

mą. Vienas trijų Circuit Teismo teisėjų, Charles Clark išėjo prieš kitus du teisėjus ir davė savo opinią, kuri pasmerkia Thomas-Rankino komitetą, kaippo neturintį autoritetą, taipgi kaippo užsidėjusį save ne tik tyrinėjimo komitetui, bet ir grandžūre, nes jis daro žmonėms ir kaltinimus.

Clarko opinija yra labai svarbi. Ją remiantis Civilių Teisijų Kongresas apeliuoa Josephsono bylą į šalies Aukščiausį Teismą. Tikimasi, Aukščiausias Teismas atmes nuosprendį žemesnio teismo. Jei Josephsono byla bus laimėta, aišku, visas Thomas-Rankino komiteto tyrinėjimas bus apverstas kojoms aukštyn.

Civilių Teisijų Kongresas taipgi apeliuoa eilę bylų panašų į Josephsono. Ši organizacija reikalauja paramos, nes veda kovą už mažumų teises, prieš diskriminaciją ir abelnai prieš civilių teisų varžymą.

Kaip Sumažint Mirtingumą

J. V. Sveikatos Departamentas skelbia įdomias skaitlines. Tyrinėjimas 92 miestų, turinčių nemažiau 100,000 gyventojų, parodė, kad mirtingumas sumažėjo kur algos padidėjo.

Didesnės šeimos įėjos reiškia daugiau maisto, geresnį maistą, išgalėjimą pasirūpinti medikale pagelba ir tuo būdu sumažintas mirtingumas.

Aukštesnės algos reiškia geresnį gyvenimą, o geriau gyvenant sumažėja mirtingumas.

Geresnis gyvenimas reiškia daugiau kaip tiek. Geresnis gyvenimas reiškia mažiau piktadarysčių, mažiau prasikaltimų.

Kova už aukštesnes algas delto yra kova už geresnį gyvenimą, už mažiau mirtingumo, mažiau piktadarysčių ir tt.

Suprantama, aukštesnės algos nedaug padės jei kils neribotai kainos. Reikalinga kainų kontrolė.

Už Trečią Partiją

Henry Wallace, kalbedamas 3,000 klausovų Cornell Universitete, pareiškė:

"Jei jau aišku, kad Demokrata Partija yra karo partija, aš viską darysiu, kad būtų sukurta trečia partija."

Jau dabar mažai yra abejonių, kad Demokrata Partija yra karo partija. Generalai ir bankieriai, kurie kontroliuoja demokratų administraciją neslepia to fakto, kad jie nori karo ir ruošiasi prie jo.

Atrodo, kad 1948 rinkimams reikalinga trečia partija, nes darbo žmonės, pažangioji Amerika nenorės balsuoti nei už demokratų nei už republikonų kandidatus.

Wallace būtų geriausias kandidatas trečiai partijai. Jis pažangus ir labai įtakingas žmogus.

Japonijoje

Milburn Akers, Chicago Sun kolumnistas, pabuvojęs Japonijoje, rašo, kad visa šalis skęsta dideliame varge. Apie mokyklais jis sako:

"Mažai kas mokinime pakeista, apart dekretų paskelbimo. Kas pakeista tai daugiausia neigiamo pobūdžio. Kai kurie mokytojai atleisti, rankvedžiai kiek pakeisti, taip, kad jau nemokama kraštutinio nacionalizmo ir militarizmo, bet nemokinama ir demokratijos."

Gen. MacArthur niekadoms nebuvo progresyvis. Jis daugiau traukė į reakcijos pusę, aišku, ir Japonijoje jis neaktina pažangos. Jis ten palaiko konservatyvumą.

Akers sako, kad darbo unijos atlieka gerą darbą ir jos ten išaugo iki 5,000,000. Unijos dažnai kovoja prieš okupacines valdžios varžymus.

Japonijos valdžioj dar yra reakciniai elementai. Pats karalius, kuris buvo galva militaristų agresyvio režimo, pasilieka ir dabar valdžios galva, bent figuratyvė.

Suomijoj miestų rinkimuose daugiau laimi dešinieji, sako pranešimas Chicago Tribune. O pirmiau "Tribune" posmavo, kad "TSRS sferos šalyse" žmonės negali balsuoti kaip nori.

APŽVALGA

100 METŲ SUNKAKTIS

Lygiai šimtas metų atgal svarbus įvykis buvo Amerikos negrų gyvenime: gruodžio trečią dieną 1847 metais Rochesterje, N. Y., pasirodė žinomo laisvės kovotojo Fredericko Douglas'o "North Star", kuris savo pirmajame numeryje sakė, kad jo tikslas bus:

Atakuoti vėrgiją visose jos formose ir pasireikimuose, kovoti už emancipaciją visose šalyje, pakelti visos moralės standartus, kelti negrų išimokslinimą ir intelektualinę sąjau ir artinti dieną, kuomet trys milijonai negrų Pietuose bus išlaisvinti.

"North Star" nebuvo pirmas tokios rūšies leidinys. Keli panašūs laikraščiai ir žurnalai pasirodė anksčiau, bet jie ilgai nesilaikė. Keli užsidarė tik po vieno numerio, kiti laikėsi tiek tiek ilgai, bet ne daugiau kaip mėnesius. Jie užsidarinėdavo dėl įvairių priežasčių, bet svarbiausia buvo, kad prieš juos padarydavo spaudimą reakciniai elementai ir šiaurėje.

"The North Star", buvo vienintelis auo laikų anti-vėrgovinis laikraštis, kuris išsilaikė, nesugriuvo po atakomis, ir pasidarė itakingu balsu visoje šalyje. Jį skaitė tūkstantiai negrų šiaurėje, bet ir Pietus jis pasiekdavo, nors ten jis turėjo būti skaitomas slapta.

1855 metais "North Star" pakeitė savo vardą į "Frederick Douglas Paper", o 1859 metais, tiražui mažėjant, iš savaitiščio pavirto į mėnesinį ir pakeitė savo vardą į "Douglass' Monthly".

PRIEŠŲ GIRIAMAS WALTER REUTHERIS

Dabartinis UAW (autodarbininkų) unijos prezidentas Walter Reuther yra

artimas dešiniemies socialdemokratams. Kaip toki jis paraduoa kaip "pažangaus unijizmo" vadas ir įnirsta, kuomet jam pasakoma, kad jis uniją dabar veda oportunizmo ir kompromiso su fabrikantais keliu.

Bet kaip Reutheris nedeklamuotų, fabrikantai savo kalbose ir pareikimuose pakankamai aiškiai parodo, kaip jie džiaugiasi Reutherio laimėjimu. Ir kaip Reutherui tas nepatiktų, tie fabrikantų pareiškimai jį demaskuoja.

Pirmas po Reutherio laimėjimo jį pasveikino Fordas. Fardas padarė vizitą pas Reutherį. Dabar jį pagostė streiklaužiškos Allis Chalmers firmos vice-prezidentas H. W. Story.

Allis Chalmers fabrike per ilgus mėnesius tešėsi kartus ir kruvinas streikas. Kompanija naudojo prieš streikierius visas galimas metodus, nuo skėby iki policijos lazdu. Per ilgus mėnesius Allis Chalmers fabriko darbininkai vaikščiojo pikieto linijose, ir savininkai buvo prisiryžę streiką palausti bile kokia kaina.

Irt štai dabar, kuomet UAW priekyje stovi Reuther, tos firmos vice-prezidentas, kalbedamas Nacionalio Fabrikantų Susivijimo (NAM) suėigoje Waldorf Astoria viešbutyje New Yorke, sakė:

Walter Reutheris, geras unijų vadas ir anti-komunistas, dabar apsiėmė išvalyti komunistus iš mūsų fabriko unijos. Komunistai mūsų fabriko unijoje buvo stiprus nuo pat 1930 metų, kuomet jie buvo tarp kitų unijų organizatorių. Daug kas bandė juos iš vadovybės išimeti, bet ne pasisekimo. Tikime, kad Reutheris tai padarys...

Kaip matome, fabrikantai deda daug vilties ant savo gerojo Reutherio.

Laiškas iš Lenkijos

"Vilties" skaitytojas J. Skerston, 1406 Clinton St., St. Louis, Mo., prisimėte sekama laiškų nuo Lietuvio iš Lenkijos.

14 lapkričio, 1947 m. Sopot, Lenkija

Gerbiamasis: Lapkričio mėn. 5 dieną gavau laišką iš savo cicalės Natalijos, kuriame ciolaiė parašė, kad Jūs buvot toks geras, ir nors mane nepažįstat, padėjote sutaisyti man drabužius drauge su sesute Lorreta. Tuo remdamasis ir jausdamas gilų dėkingumą Tamatai, už Jūsų gerą širdį, randu už savo pareigą padėkoti širdingai vardu savo ir savo žmonos, nors per laišką.

Priimkite mūsų nuširdų dėkingumą nors per šį popierį. Negalite įsivaizduoti kokią laimę man suteiktė mane aptūpindami drabužiais, kurių jau praradęs niekuomet negalėčiau dabar įsteigti. O praradau kokiū būdu čia dėl vietos stokos nerašyviai, nes apie tai parašiau ciolės laiske.

Aš Jūsų niekuomet neužmiršiu, ir visados amžinai būsiu dėkingas. O gal su laiku, jei bus galima, atsidėkosiu asmeniškai. Gal kada nors grįšit į Lietuvą, gal susitiksime. Gyvenime visai pasitaiko. Galim susitikti, ko labai norėčiau.

Aš tiesiog nerandu žodžių, ir nemoku išreikšti Jums savo dėkingumą. Nes savo gyvenime mažai mačiau gerų žmonių. Pergyvenau fašistinius laikus, smetoniška laikotarpį, nieko nemačiau. Okupacijos laikais tas pats, persekiojami, įskundiami, areštai ir daugiau nieko.

Sulaukus išvadavimo, atgal j nelaimė, nors per kitą asmenį, kuris dabar atsidėkojo nedėkingumo, taipgi jau man rodėsi, jog šiais laikais gerų žmonių kaip ir nėra, tačiau mano apsiriktas, nes jau vienas iš Jūsų pusės pasielgimas tą mano buvusį nuomonę turi pakeisti.

Taiği dėl susidėjusių aplinkybių, turėjau atvažiuoti čia Lenkijon. Dabar ir vėl turiu rūpesčių, kol išgausiu grįžimui reikalingus popierius. Čia kažkaip jauties žmogus svetimas, ir niekas nejdomo, nei tie vietos parošiai, net tas naujai po karo atstatomas gyvenimas; norisi grįžti greičiau namo ir ten pradėti naują šios gadynės gyvenimą.

Atvažiavau iš Lietuvos į čia šiais metais gegužės mėn. 25 dieną, pirmą Sekminių dieną. Jau greitai bus pusė metų, o man jau rodos, kad labai seniai tas buvo. Kas blogiausia, kad man atvažiavus negavau iš ten nei vieno laiško. Nežinau kas per priežastis. Lietuvoje dabartinis gyvenimas būtų neblogas. Žmonės, t y. darbininkai, mažaziemiai, bernai, pradėjo naują, tikrą demokratišką gyvenimą. Bežemiai ir mažaziemiai gavo žemės, gavo statybos medžiagos ir iš valdžios pinigine paskola, bet, inventorijai bei gyvulius. Šiaip rodos būtų gerai, eina atstatomieji darbai. Fašistai, kurie bendradarbiavo su

okupantu dalinai išvažiavo pas "Kruvickienės." Kita partija jų išvyko prie "Abrahamo" ant alaus, dar kiti išeislapstė po miskus. Visų čia išvardytų buočių turtai konfiskuojami. Tačiau jie yra pavojingi, nes labai daug išūdo naujakurių ir tarnautojų. Kurie išsislapstė, tai jie keršija tiems, kurie gavo žemės, ir valstybės tarnautojams, kaip tai milicijai, seniūnams, kariškams ir t. t. Telšiuose jau 2 viršiaiusi valsciaus nuždė. Daugiausiai tai yra fašistiniai pakalikai, nes juos sunku susukti. Mat jie sėdi namie ir rodos užtikinkauja, o tuo tarpu jie tokie, daugiau iš visomis šeimomis išūdo, nes palikta neliečiami norma 20 hektarų, o kas daugiau, atskirta ir sudaryta sklypai naujakuriams. Taiği tokie, kurių žemę atėmė, tokie ir užsiima žudydėmis ir yra nusistatę prieš bienuomenę - darbininkų ir tarybinių valdžios organus. Bet rodos su laiku išsinaikins tuos vadinamus Lietuvoje "banditus", kurie už tai, kad tėvas gavo žemę, išūdo ir motiną ir mažiausius vaikus. Tiesiog šiurpas ima prisiminti ką daro fašistai, norėdami per jėgą gražinti fašizmą Lietuvon.

Dabar kaip rašysiu kitaį gyki, parąsyiau plačiau apie viską, nes bijau, kad šis laiškas, kaippo sunkus galėtų Jūsų nepasiekti. Norėjau paprašyti gal kaip prie progos: jėdumet kada man keletą Amerikos lietuviškų laikraščių, visapusiųškų. Man labai įdomu ar amerikoniai visi vienodai supranta apie padėtį pas mus. Aš girdėjau, kad Amerikoje yra lietuvių, karštų šalininkų fašizmo. Vertėtų jiems aiškiai atidaryti ir paaiškinti tikrąjį būvį. Gal atsiverstų ir nesmerktų demok r a t i n ė s santvarkos bei komunizmo, nes daugiausiai yra tokių, kurie vadovaujasi vien gaudais, o patys gerai nesupranta.

Tuo tarpu viskas, brangus drauge Skerstonai. Dar kartą dėkoju jums. Vėliau parašysiu daugiau, o dabar baigiu ir laukis žinių iš Jūsų. Su aukšta pagarba, visada dėkingas Jums, Vytautas.

'VILNIS' STIPRINIMUI FONDAS

(Pradžią pirmam pus!)

Jarmale, Harrisburg, Ill., šėras ir \$1	11.00
S. Jasilonis, Binghamton, N. Y.	10.00
S. Bubnis, Georgetown, Ill., šėras	10.00
N. ir J. Gordon, Chicago	10.00
C. Genys, Scranton, Pa.	10.00
J. Daraška, Cleveland, šėras	10.00
J. Bagdonas, Cleveland, šėras	10.00
P. Nemura, Cleveland, šėras	10.00
J. Urba, California	10.00
LDS 127 kp., Chicago	10.00
LLD 94 kp., Kenosha, Wis.	10.00
A. Chapas, Chicago, šėras	10.00
A. Zix, Chicago, šėras	10.00
F. Pikuas, Benton, Ill., šėras	10.00
Dranginiai, V. Frankfort, Ill.	10.00
P. Cephlinksas, Chicago.	10.00
J. A. Oaks, Chicago.	6.00
Per J. Skaberdytę, smulkios aukos, (vardai tilpo anksčiau)	112.00

Po \$5.00:
 R. ir E. Mizarai, Brooklyn; M. Andreik, Chicago; A. Zink, Michigan; Kachinsky, Chicago; A. Nutaut, Chicago; S. Cekutis, Chicago; P. Seduikis, Chicago ir G. Uzunaris, Chicago.

Po \$3.00:
 I. O'gent, Bicknell; J. Bedmin, Peru; J. Ctočkus, Chicago; C. Gosiški, Wash.; A. Grinius, Ohio.
 J. A. Dwarash, Lowell, Wash., \$2.35.

Po \$2.00:
 A. Nahlėnas, Spring Valley; M. Ceplinksas, Chicago; B. Sadauskas, DeKalb; R. Survilas, Chicago; V. Tizinaskas, Ohio; P. Mitchell, Chicago.

Po \$1.00:
 A. Grincevich, M. Yurkšaitis, W. Siman, S. Pechul, K. Majnelis, J. Mečionis, P. Aleksiejūnas, E. Roskie, J. Vasiliauskas, J. Kigas, A. Petruleis, W. Cook ir P. Mikulėnas.

Tekstilėjų unijos vice-prezidentas George Baldanz. Jis čia matomas kalbant unijos konvencijoje už rezoluciją, pareiškiančią tekstilėjų nusistatymų už išlikimą taikos pasaulyje.

okupantu dalinai išvažiavo pas "Kruvickienės." Kita partija jų išvyko prie "Abrahamo" ant alaus, dar kiti išeislapstė po miskus. Visų čia išvardytų buočių turtai konfiskuojami. Tačiau jie yra pavojingi, nes labai daug išūdo naujakurių ir tarnautojų. Kurie išsislapstė, tai jie keršija tiems, kurie gavo žemės, ir valstybės tarnautojams, kaip tai milicijai, seniūnams, kariškams ir t. t. Telšiuose jau 2 viršiaiusi valsciaus nuždė. Daugiausiai tai yra fašistiniai pakalikai, nes juos sunku susukti. Mat jie sėdi namie ir rodos užtikinkauja, o tuo tarpu jie tokie, daugiau iš visomis šeimomis išūdo, nes palikta neliečiami norma 20 hektarų, o kas daugiau, atskirta ir sudaryta sklypai naujakuriams. Taiği tokie, kurių žemę atėmė, tokie ir užsiima žudydėmis ir yra nusistatę prieš bienuomenę - darbininkų ir tarybinių valdžios organus. Bet rodos su laiku išsinaikins tuos vadinamus Lietuvoje "banditus", kurie už tai, kad tėvas gavo žemę, išūdo ir motiną ir mažiausius vaikus. Tiesiog šiurpas ima prisiminti ką daro fašistai, norėdami per jėgą gražinti fašizmą Lietuvon.

Mokslas Menas Literatūra

LMS veikla

Lietuvių Meno Sąjunga, Inc.
3116 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

A. Silėnas

LMS veiklai vis plečiantis ir augant, vis labiau darosi aktualios klausimas apie periodinį leidinį, kuriame mūsų meno reikalai galėtų būti plačiau gvildinami.

Tiesa, ir "Vilnyje" ir "Laisvėje" turime skyrius, kur menas ir literatūra randa savo atgarsį. Bet dienraščiai lieka dienraščiais. Šalia jų reikia daugiau ir tinkamesnės vietos specifiniams meno reikalams, kurie interesoja menininkus patį.

Geriausias atsakymas tai problemai, žinoma, būtų savo žurnalo išleidimas, bet abejojame, ar dabartinėmis sąlygomis tai būtų lengvas uždavinys.

Bet kitas planas galėtų būti priimtas: Literatūros Draugijos organas "Sviesa" save vadina mokslo, meno, literatūros ir politikos žurnalu. Bet meno gyvenimas jame nepakankamai atspindi. Ar neverta būtų LMS veikėjams susitarti su "Sviesos" leidėjais ir tam tikrą dalį puslapių gauti kaip specialų semi-oficialų LMS organą, kuris eitų po "Sviesos" meno skyriaus vardu?

Toks skyrius žymiai pavaišintų patį žurnalą ir tuo pačiu laiku duotų tinkamą vietą LMS reikalams gvildinti.

Kad literatūra ir menas vienas kitą papildyti ir gali sutilpti vieno leidinio skiltyje, yra gerai žinomas dalykas. Štai ir Lietuvoje, kur leidimo sąlygos yra nepalyginamai lengvesnės, Rašytojų Sąjunga ir Meno Reikalų Valdyba turi bendrą organą, savaitraštį "Literatūra ir Menas".

Tiesa, ten literatūrai, menininkai, dramaturgijos veikėjai ir kiti dar turi visą ilgą kitų specifinių leidinių, įvairių žurnalų, bet visgi, vis svarbiausią literatūros ir meno reikalai randa vietos "Literatūra ir Menas" skiltyje.

"Sviesą" dabar gauna LLD nariai. LMS taip vadina mameji "pavieniai nariai" beveik visi greičiausia yra LLD nariai ir jie žurnalą gauna, o jei ne, tai užsisra. Bet jeigu LMS skyrius turėtų vietą žurnale, LMS centras galėtų praversti kampaniją, kad kiekviena LMS grupė, kiekviena vienetas žurnalą prenumeruotų.

Bet tai jau techniskumo klausimas, dėl kurio LLD ir LMS kaip nors galėtų susitarti.

Malonu pažymėti, kad rytinis festivalis rado platų atgarsį mūsų spaudoje, ir ne tik rado atgarsį, bet ir pakankamai sveikos savikritikos. Pažymėtinas platus Rojaus Mizaros straipsnis

"Laisvės" Literatūros - Meno skyriuje praeitos savaitės numeryje.

Viskas rodo, kad mes baigiame atsisveikinti su įpročiu, kuris per ilgą laiką smaugė mūsų veikimą, o tas įprotis buvo viską, kas sa-va, girti.

Vienur kitur mūsų menininkuose, ypatingai choruse, dar randasi asmenų, kurie negali pakelti bešališko įvertinimo, kurie verčiau skaitytu, kad "viskas buvo puiku," negu girdėti tiesos žodį ir iš to daryti išvadas.

Bet tas skaičius mažėja. Gerai, kad mūsų spauda pradeda pasikelti virš "užgerinimo" ir "glostymo" įpročių.

Kas spaudoje buvo iškelta po festivalio? Bandykime padaryti peržvalgą, rezumė.

Ne visi atsiliepusieji pažymėjo visus trūkumus ir ne visi tuos pačius. Nuomonių buvo įvairių. Štai buvo vieneris išreikšta nuomonė, kad didžiausias trūkumas buvo tame, kad choristiškų suknėlių buvo nepakankamai "raibos" ar prašmatnios...

Bet visa eilė svarbių punktų buvo pažymėti kelių stebėtojų, kurie pareiškė savo nuomones spaudoje. Jie pažymėjo, kad:

1. Trūko suderinimo, koordinavimo;
2. Dramatinė dalis buvo silpna, perdaug komedijų dominuota;
3. Rengėjai nestatė grupės ir talentams standartų;
4. Vokaliniai-muzikalė dalis buvo neproporcionaliai perdidelė;
5. Ignoruojant reakcijas užsienioje prieš laisvą meną LMS sąskrydis padarė didį klaidą. (Mes skaitome šį punktą didžiausio festivalio - sąskrydžio trūkumu.)

Rašantis šias eiles dar nurodė, kad beveik visiškai Amerikos liaudies muzikos motyvų trūkumas vokalinėje dalyje rodo, kad mūsų chorai yra dvasiniai izoliuoti nuo pažangios Amerikos. Visame festivalyje nesukambėjo nei viena tradicinė Amerikos darbo žmonių daina, nei vienas unijų, kovų, pionierizmo ar darbo motyvas!

Nejaugi ir tas reikštų "politika"?

Tai vis neigiamos pusės, trūkumai, be kurių negalima apsieiti. Bet teigiamos pusės, festivalio didingumas, mastas, entuziazmas ir aukštasis lygis žymiai perversė trūkumus. LMS turi teisę šiais atsiekimais didžiulius.

St. Louis moteris, tūla Agnes Deters, paliko \$30,000 gyvulių apsaugai ir tik \$10 savo vyru.

Žydų kolonija Tel Aviv, Palestinoje, demonstruoja džiazmską, kada Jungtinį Tautų Organizacija išsprendė padalinti Palestiną ir įsteigti nepriklausomą žydų valstybę. (Federated Pictures)

Lietuvių Meno Sąjungos Rytinių Valstijų Konferencijos Nutarimai

Konferencija įvyko lapkričio 29 d., 1947 m., Piccadilly viešbuty, 227 W. 45th St., New York, N. Y.

Konferenciją atidarė Bob Zukauskas I val. po pietų.

Konferencijos pirmininku išrinktas Harry Mitkus, sekretorium — Stasys Jasilionis.

Rekomendacijų komisijon išrinkti: Al Merkis, E. Adams, Gertrude Ulinskas, Mildred Stensler, Rose Gailen, Harry Mitkus, Vincas Bovinas, Walter Brazauskas, Eva Mizarienė, M. Sukackienė ir J. Juška.

Vincas Bovinas patiekė platų pranešimą nuo Festivalio Rengimo Komiteto apie Meno Festivalio įvykinimą. Jis pažymėjo, jog šiam darbe gražiai kooperuoja jaunoji karta, o programos pildytojų talka—grupėmis ir atskirais asmenimis—yra taip naudinga, jog būtų galima laikyti festivalį daugiau dienų, negu dabartinis planas leidžia.

Leonas Jonikas, LMS centro sekretorius, pasveikino konferenciją nuo LMS centro komiteto ir patiekė platų raportą apie centro nuveiktus ir veikiamus darbus. Jis pažymėjo, jog šiais metais yra išleisti 4 scenos veikalai, o dar neišleisti veikalų centre randasi apie porą tuzinų. Tuojau bus atspausdinta ir pora dainų, Frank Balevičiaus kompozicijos. Gražią talką dėl scenos veikalų teikia Tarybų Lietuvos rašytojai. LMS darbams jaučiamas trūkumas finansinės paramos. Užtat jis nurodė reikalingi gauti daugiau narių į LMS.

Dr. J. J. Kaškievičius skaito referatą "Menas Amerikos Lietuvių Tarpe" Referatas apima aiškinimą kas yra menas, jo plėtimasis Lietuvoje, jo diegimas Amerikos lietuvių naujoknyuose. Pažymima visa eilė lietuvių

meno darbuotojų, kurie pradėjo organizuoti meno grupes ir plėsti visą meno veiklą. Šiandien jau matome ir jauną lietuvių kartą dalyvaujant lietuvių meno veikloje,—o tų dalyvių skaitlius auga ir didėja.

Rekomendacijų komisijos narė Eva Mizarienė patiekia planą LMS mokyklai, kurioje turės būti lavinami chorvedžiai ir režisieriai. Tokia mokyklą manoma turėti ateinančią vasarą.

Rekomendacijų komisijos narys Al Merkis patiekia planą dėlėlį praplėtimo LMS veiklos ir pačios organizacijos.

Rekomendacijų komisijos narė Mildred Stensler patiekia planą kaip pagerinti meno veiklą.

Rekomendacijų komisijos narys V. Bovinas patiekia planą vaizduojamojo meno plėtimui. Jis nurodo reikalingi ruošti mūsų publikai vaizduojamojo meno klausimais prelekcijas ir parodas.

Visi rekomendacijų komisijos planai atėties veikimui priimti.

Seka pranešimai iš kolonijų. Pranešimus duoda: Kiehlaitė iš Montreal, Stella Smith iš Detroit, Gertrude Ulinskas iš Waterbury, E. Mizarienė iš Brooklyn, N. Y., D. Yuden iš Chicago, Merkis iš Philadelphia, S. Baronas iš Montello, Mass., O. Visockienė iš Hartford, M. Sukackienė iš Worcester, E. Juška iš Newark, ir S. Jasilionis iš Binghamtono.

Konferencija baigiama 4 valandą. Ją uždaro pirm. Harry Mitkus.

Sekr. Stasys Jasilionis.

Senovės Indijos Sumnate mieste dievui Sivui paskirtoje maldykoje radosi 1,000 baramų vaidelių, ir 350 vaidelių be paliovos šoko aplink šventą ugnį.

Liaudies Sveikata

Lengvieji Gėrimai ir Didis Kenksmingumas

Kasdieną, ypatingai vasaros laiku, milijonai amerikiečių išgeria milijonus litrų šaltų gėrimų, taip vadinamų "minkštųjų" gėralų. Mažai kas žino, kad tie lengvieji gėralai, ta "pauza, kuri atgaivina," yra vienas didžiausių Amerikos žmonių sveikatos priešų.

Nurodoma, kad Amerikos JV ir Kanados žmonės turi bene blogiausius dantis pasaulyje. Šiame pasauliniame kare Amerikos kareivių dantys pasirodė žymiai blogesni, negu pirmo pasaulinio karo kareivių.

Ekspperimentas

Dr. C. M. McCay, kuris karo metu tarnavo laivynė, pravedė tyrinėjimus apie lengvųjų gėrimų įtaką į žmogaus dantis. Jis paėmė kelis ištrauktus dantis ir padėjo į "minkštą gėrimą." Po dviejų dienų dantys beveik išstiprino!

Tas nereikia, kad taip greit dantys išstiprėtų, kuomet jie dar yra gyvi, su nervais žmogaus burnoje. Bet Dr. McCay ir kiti medikai viliu jrodė, kad gerdami minkštus gėrimus amerikiečiai tiesiog tirpdina savo dantis.

Kiekvienais metais Amerikoje parsiduoda 20,000,000,000 butelių lengvųjų (nealkoholinių) gėrimų. Kiekvienais metais tiek žmonių sveikatą gadinančių gėrimų suvartoja.

Bet, nors medikai jau nustatė, kad tie neva "sveikieji" gėrimai faktinai yra didžiausių žmonių sveikatos ardytojai, niekas nieko nedarė, kad tai išaiškinti žmonėms.

Pelnas Virš Viso

Atsakymas yra labai paprastas: Lengvieji gėralai yra didžiulė industrija. Visokie Cola ir kitoki gėralai dabar yra trumtai, kurie daro milijoninius pelnus. Pradėti kampaniją tarp gyvenotojų, ypatingai mokyklose tarp vaikų, kad tie gėralai yra kenksmingi, reikštų suduoti didelį smūgį tiems pelnams. Ir kompanijos jau pasirūpina, kad tie faktai nebūtų iškelti prieš Amerikos publiką.

Ypatingai yra kenksmingi tie šalti gėralai, kurie savyje turi rūkščių citrinių (lemoninių) sunkų. Tie, kurie kas rytas geria stiklinę citrino sunkos, sako medikai, labai kenkia savo dantims.

Ieško Priemonių

Gėralų fabrikantai žino, kad jie gali laikinai sulaukyti publiką nuo faktų žinėjimo, bet kad laipsniškai ji išskils ir pakenks jų pelnams. Tai jie jau išankstai pasirūpina. Neseniai buvo išrasta,

kad žinomas Oxoloto chemikalas neutralizuoja tuos chemikalus, kurie tirpdina dantis. Ir nereikės stebėtis, kuomet ateityje gėralų fabrikantai pradės garsinti, kad jų gėralai yra "oxolizuoti," neutralizuoti, viskas jūsų sveikatos apsaugai! Nereikės nustebti, kada atsiras kokia nors nauja Oxy-Cola.

Kaip paprastai, tai bus apgavystė. Fabrikantai niekad tikrai ne neutralizuoja kenksmingų chemikalų, nes tai daug kainuotu. Jie pridėda labai mažus kiekius kito chemikalo, kuris beveik visai nepaveikia. Bet tiems užtenka, kad apgaudinėti žmones.

Cukraus Kenksmingumas

Kad cukrus ir kiti saldūs valgiai ir yra labai kenksmingi dantims, jau labai senai yra žinoma. Amerika yra šalis, kuri suvartoja daugiau cukraus ir kitų saldumynų negu bile kuri pasaulyje. Tai antra priežastis, kodėl Amerikos žmonių dantys blogi, kodėl toks didelis skaičius pusamžių žmonių šioje šalyje praranda dantis.

Cukraus firmos ir dabar ieško naujų chemikalų, kad cukrų "neutralizuoti." Prie geriausio išėjimo, mažiau cukraus vartoti, jie, aišku, neprieils.

L.

Filmų Pasaulyje

Tarybinė Komedija

Paskutinė iš Tarybų Sąjungos atėjusi filmą (ji jau rodoma New York'e) yra komedija "Laimėtojas," kuri sukasi apie TSRS boksininkų gyvenimą. Šalia buvimo smagia komedija "Laimėtojas" ("The Winner") turi ir nemažai dainos bei muzikos.

Indonezija Šaukia

"Indonezija šaukia" ("Indonesia Calling") yra trumpa bet įspūdinga dokumentalė filmą apie indonezijos liaudies kovą už nepriklausomybę prieš olandiškas imperialistus. Kiekvienam pažangiejiui patartina tą filmą pamatyti.

Baigiama Gaminti

Kaip pranešama, Hollywood'e jau baigiama gaminti anti-tarybinė filmą "The Iron Curtain" ("Geležinė Uždanga"). Eilė kitų anti-tarybinių filmų, tarp jų "Raudonasis Dunojus," yra gaminama.

Atsikreipė į Kolegas

Tarybų Sąjungos žymiausi kino-direktoriai, rašytojai ir aktoriai atsikreipė į Hollywoodo kolegas nesileisti naudojamiems karu kiršinimui. Po atsikreipimu

Lietuvos Spauda Domisi P. Jutulio Tyrinėjimais

Lietuvos Rašytojų Sąjungos organas "Literatūra ir Menas" spausdina pranešimą apie amerikiečių pažangaus veikėjo P. A. Jutulio bibliografinį darbą. P. A. Jutulius, kaip žino "Vilnies" skaitytojai, mūsų dienraštyje spausdino straipsnius apie Amerikos lietuvių dramaturgiją. Jis yra surinkęs 7,884 puslapių 14 tomų Amerikoje statytų lietuviškų veikalų rinkinį ir įteikęs LLD archyvin.

Vilniuje išeinantis "Literatūra ir Menas" plačiau apsisotoja prie Jutulio iškeltą fakto, kad pirmas veikalas suvaidintas lietuvių kalboje Amerikoje buvo 1889-tais metais, perstatytas Plymouth, Pa., Antano Turskio "De sumenės" ("Be Sąžinės").

Užrašai Ant Scenos Dekoracijų Vietoje

16-tame ir 17-tame šimtmečiuose Europos teatruose dekoracijos buvo visai nežinomos dalykas. Vietoje to scenoje būdavo iškabintas parašas "Miskas," "Rūmai," "Upė" arba kitoks, pagal reikalą. Tokiuose teatruose tuo metu buvo vaidinami Šekspyro kūriniai.

Patys teatrai ir turėjo visai kitokią išvaizdą, negu dabartiniai. Stogu dengtos buvo tiktai galterijos, o scena radosi po atviru dangum. Parteryje publika stovėjo, o pačios brangiausios vietos buvo pačioje scenoje, kur žiūrovai sėdėjo aplink aktorius ant patiesalų ir kilimų.

Arkivyskupas Cushing ir CIO vice-prezidentas Allan Haywood atydziai klausosi CIO prezidento Murray kalbos atidarant konferenciją.

Dvizoninė Sutartis

LONDONAS, Gruo. 11.—Iš patikimų šaltinių praneša, kad Amerikos militarinė valdžia Vokietijai pilnai susitarė su britais kas dėl kontrolės abiejose zonose.

Amerikai užtikrinta ekonominis ir finansinis dominavimas.

pasirašė Pudovkinas, Eissensteinas, Čerkasovas, Orlova ir kiti.

Chicagos Menininkai

CLEVELAND, O. — Pa-
dėkavonės Dienoj Chicagos
menininkai, važiuodami į
Brooklyn, N. Y., pilyditi ry-
tinių valstijų meno festiva-
lo programą, sustojo Cleve-
lande. Čia jiems LDS 55 kp.
suruošė parengimą su konc-
ertu. Clevelando pažangių
jų lietuvių organizacijų pa-
rengimuose dar niekad ne-
buvo tiek daug brangių sve-
čių iš Chicagos, kaip šiame
parengime.

Visiems yra žinoma, kad
ilgoj kelionėj žmonės pa-
vargsta ir reikalinga ilges-
nio poilsio. Bet Chicagos
menininkams nerūpėjo po-
ilsis; jiems labiausiai rūpėjo
su Clevelando visuomene
pasidalinti tuom, ką jie turi
gražaus ir labai naudingo.
Svečiai papietavę kuopos
gaspadinų skaniai pagam-
intais valgiais, skubinosi
rengtis ir pilyditi programą.

Reikia pasakyti, kad Chi-
cagos menininkai atsilankę
davė labai daug Clevelando
visuomenei. Jie savo meniš-
kais gabumais visą koncer-
tinę programą puikiai išpildė.
Apant Ciceros Motery
Choro ir Roselando Aido
Choro labai gero sudainavi-
mo, dar buvo visa eilė ge-
rai išsilavinusių dainininkų
solistų; duetų ir tt. Net ir
sokikų grupė pajavirino jų
gražią programą.

Chicagos chorų dainavi-
mas labai žavėjo Clevelando
publiką. Garbė Chicagos
progresyviams lietuviams
turėti tokius skaitlingus
chorus, gerai išsilavinusius
dainoju. Garbė chorams tu-
rėti tokią gabią mokytoją,
Daratėlę Yuden, kuri taip
puikiai moka vadovauti
chorams. Clevelandiečiai
taipgi labai patiko solistų
ir duetų dainavimas.

Clevelandiečiams buvo
didelė naujiena matyti Chi-
cagos jaunuolių grupę mi-
likiai šokant lietuvių tautiš-
kus šokius. Jie taip mieliai,
taip gražiai pašoko kadri-
liu, karveli, zuikeli, rodos,
kad jie ant grindų skraidytų
skraidu. Labai patiko jų
pritaikintas Lietuvos kaimo
jaunimo apsirengimas. Tė-
miant šokius rodosi, kad
randiesi Lietuvoje, sėdi ant
lietuviško suolo ir gėrėjiesi
Lietuvos kaimo jaunuolių
puikiu šokimu.

Labai pagirtina ir garbin-
ga Chicagos lietuviško jau-
nimo darbuotojų te srityje.
Aiškiai pasirodo, kad jie
myli Lietuvą, myli tą tautą,
iš kurios yra jų tėveliai ki-
lė. Jie nesiskiria iš savo tau-
tos. Jie savo prakliais me-
niškais darbais su dideliu
pasiryžimu stengiasi kultū-
rinti, dabinti, vainikuoti sa-
vo tautą. Pas juos matytas
tas didelis pasiryžimas ir
ūpas kuodaugausiai dar-
buotis toje srityje. Jie ma-
tyti gautna pasitenkinimą iš
savo gražių darbų. Jie su
geru ūpu ir gerais norais va-
žiuojo iki Clevelando dainuo-
dami. Pasiekę Clevelandą
davė mums puikų muzika-
lišką koncertą.

Po koncerto, besiveičuo-
jant su clevelandiečiais, po-
visą svetainę gražiai skambė-
jo chicagičių dainininkų
balsai. Apie vienuoliką va-
landą nakties su visais daly-
viais draugiškai atsiveikino
ir vėl dauinodami išva-
žiuojo į Brooklyną.

Clevelando senesnieji ir
jaunimas turėtų imti pavyz-
dį iš chicagičių, nes jie toje
srityje daug toliau paženge.
Clevelandiečiai chicagi-
čiams užtai kada nors turė-
tų atsilyginti dvigubai savo
meniškais gabumais.

Koncerto pertraukoje d-
gas L. Jonikas į publiką re-
ikalingumo paramos dien-
raščiui "Vilniai". Jis para-
gino clevelandiečius smar-
kiaiau darbuotis dailės srity-
je, kad Clevelande turi būti
toks skaitlingas choras,
kaip chicagičių, kuriame
bendrjai darbuojasi suaugę
ir jaunimas. D-gas Jonikas
sakė, kad negalima tikėti,
kad tokių kolonijų kaip
Clevelandas nebūtų daug
lietuviško jaunimo. "Mums
chicagičiams būtų labai
linksmu matyti ir klausyti
Clevelando chorą dainuo-
jantį Chicagos progresyvių
lietuvių parengimuose taip,
kaip šiame parengime Cleve-
lando publikai dainuoja
Chicagos chorai ir kiti ar-
tistai pildę programą," sakė
d-gas Jonikas.

Man rodos, kad d-gas Jo-
nikas pasakė tikrą tiesą.
Bet koks Clevelando drau-
gai ir jaunimas neturi gero
ūpo, geros sutarties ir nei-
sišibuoja į platesnį veikimą
meno kėlimui. Man rodos,
kad tam yra priežastys, bet
jų čia neminėsiu; gal jos sa-
vaimė išnyks. O jei ir toliau
taip silpnai eis dailės dar-
buotojų, tai gal teks clevelandie-
čiams patiems praversti
savigirtiką. Man rodos, kad
Clevelando veikėjai labai
vengia savigirtikos, o savi-
kritika labai reikalinga, jei
norima, kad tas garbingas
darbas daug sparčiau eitų
ir geresni vaisiai to darbo
pasirodytų.

Man nuostabu, kad šiame
parengime nedalyvavo Cleve-
lando Motery Klubo Cho-
ras, nors jį dabar galima va-
dinti mišru choru, nes jau
daugelio veikėjų girdėjau,
kad jame mokinasi dainuoti
apie desėtkas vyrų. Ar vie-
tinis choras nebuvo pakvie-
tas, ar choras atsisakė dai-
nuoti dėl nekurių priežas-
čių, man toliau gyvenant tas
nežinoma. Tą tik gali žinoti
vietiniai veikėjai. Man tik
yra žinoma, kad Clevelando
pažangieji lietuviai turi puikų
chorą, kuris parengi-
muose daugelį kartų gerai
atsižymėjo. Bet šiame pa-
rengime nedalyvavo nei cho-
ras, nei kiti vietiniai artis-
tai.

Man rodos, kad rengiant
tokius parengimus su konc-
ertine programa, jei pro-
gramą pildo kiti kolonijų
artistai, tai turėtų padėti ir
vietinių meno spēkių tiek,
kiek jų yra ir kiek gali. O
šiame parengime vietinės
spėkos nepasirodė. Tas ti-
liems dalyviams parodė, kad
kitų kolonijų draugai toje
srityje puikiai darbuojasi, o
vietiniai vis toliau atsilieka.
Nuo tų vietinių dailės my-
lėtojų teko girdėti nepasi-
tenkinimo ir tas puldo tipą
jiems smarkiau dirbti meno
kėlime.

Fabrikantų susivienijimo prezidentas: "... dar daugiau. Mes turime perikrinti Amerikos darbininkus, kad vien-
tintis būdas išvengtų infliacijos yra—nusiimuoti algas."

Laimėjo Streiką

EASTON, Pa.—Kaip jau
buvo per "Vilni" rašyta,
Treadwill Engineering Co.
keturi šimtai darbininkų
streikavo per septynias sa-
vaites. Jų kova begalo buvo
sunki: reikėjo budėt, pike-
tuot fabriką per dienas ir
naktis, nes kompanija buvo
pasiryžusi tą vieną darbin-
kų streiką suardyti ir
visokias darbininkams pa-
gerintas teises išnaikinti.

Bet tas jiems nepasisekė.
Darbininkai kovą laimėjo
ant šimto nuošimčių. Visus
jų reikalavimus kompani-
je kad loska buvo priversti
išpildyti. Jiems buvo pakelta
po 15 centų į valandą ir tris
švenčių dienas apmokamas
ir vakacijas taipgi apmo-
kamas. Naujas kontraktas su
CIO unija tapo pasirašytas
dėl ateinančių aštuoniolikos
mėnesių.

Jau antra savaitė kaip vi-
si darbininkai sugrįžo prie
savo senų darbų. Dabar dar-
bininkai juokiasi iš savo
kompanij ir bosų, kurie
vaikščioja nosis nukabinę
kaip dozę musių kandę.
V. J. Stankus.

Žinoma, vieniems išrodo
taip geriau, kitiems kitaip.
Tas ir trukdo geram susita-
rimui ir bendradarbiavimui.
Manau, kad toliau vietiniai
dailės mylėtojai matydami
tą didelę reikalavimą kelti
mena, mokės visus spēkas,
kiek jų yra Clevelande, su-
bendrinti ir visas veikimas
dailės srityje eis daug spar-
čiau kaip iki šiol ėjo.

Apie aukščiau minėtą
koncertą būtų galima dau-
giau parašyti, nes jame da-
lyvavo daug gražios publi-
kos Clevelando ir apylinkių
miesteliu. O apylinkės pa-
žangūs lietuviai ūkininkai,
kiek man žinoma, tai veiki-
niausiai visi dalyvavo mi-
nėtam parengime. Manau,
kad ir biznio atžvilgiu bus
geros pasekmės. Tą, manau,
vietiniai darbuotojai geriau
aprašys.

Prie pabaigos taru ši-
dinga aciu draugams Che-
plams už pakvietimą į jų
kuopos koncertą, kuris man
labai patiko, nes turėjau
linksmą pažmonį, o iš konc-
erto programos daug gra-
žių išpūdžių. A. M. B.

Aiškumas Kalboje

Aprašymas kaip reikia
tarti ar rašyti žodžius yra
labai naudingas dalykas.
Žiuriu vietinėj angliškaj
spaudoj kožnam numeryje
duoda patarimus kaip rei-
kia ištarti kai kuriuos ne-
paprastus žodžius. Ten
nepeikiama užtai, kad anglių
kalboj yra priimta žodžių
iš kitų kalbų; didžiuojasi,
kad padidina savo kalbą.
Nurodoma kaip išaugo an-
glij kalba (How our langu-
age has grown). Nurodoma
kaip anglių kalba artimai su-
sirišus su kitoms kalboms.
Sako: "The English langu-
age therefore is closely re-
lated to several other langu-
ages."

Svarbu tas, kad ištartume
žodžius lietuvišku akcentu.
Laikraščius, knygas spaus-
dinama gerai. Kalbančius
žodžius girdint daug klaidų
daroma, neskiriant ir tas
ypat, kurios rodos yra su-
sipažinūsios su literatūra.
Pagaideitina, kad Kalbos
Kampelyje, kuris telpa "Vil-
nyje", kartais padarytų pa-
stabas mokytis vartoti lie-
tuviškai ištart.

Dabar, kuomet Lietuva
tapo viena iš Sovietų Res-
publikų, kurie priešingai
tam, visokių nesamonių
plurija. Sako, kad Lietuva
žuvus, lietuvių kalbos ne-
girdėti, viskas rusinama.
Užtai svarbu įrodyti dar-
bais, kad lietuvių kalba ge-
rai tarpsta, o ne tirpsta.

Lietuvių kalbos kirčiavimas
reikia suvienodinti, nežiūrint
kaš yra: žemaitis ar
aukštaitis.

Teko girdėti tokį dainos
balsą, kuris man dar vis ne-
pradingsta iš galvos. Nu-
ėjau pasiklausyti koncerto.
Gera, kad buvo ruostas ne-
simpatikų Lietuvos. Graži
daina, dainos balsas harmo-
niuotas, bet žodžių ištarmė
labai prasta. Sako: "Supan-
su dainužė iš mailės jausmo,
kai ruotuo vainikų daba-
siu."

LAISKAS GENERALIAM PROKURORUI

Amerikos Lietuvių Cen-
tras pasiuntė Generaliam
Prokurorui sekamą laišką:
November 21, 1947
Hon. Tom Clark,
Attorney General of
United States,
Washington, D. C.
Honorable Sir:

Anton Jay, a native of
Lithuania, now residing in
South Bend, Ind., after
meeting all requirements
for United States Citizen-
ship on January 2nd, 1940,
became a naturalized citi-
zen and now, seven years
later, the United States At-
torney at South Bend, Ind.,
has brought court action to
revoke his citizenship, on
the basis of the unwarrant-
ed ground that when he be-
came a citizen in 1940 a
warrant for deportation is-
sued in 1935 was outstanding.

We feel that this action
on the part of the United
States Attorney in South
Bend, Ind., is unjustified
and is injurious to the good
name of our government,
spreading the fear among
naturalized citizens that no
person's citizenship is se-

Peiktinas Elgesys

CHRISTOPHER, Ill.—
Kadangi pastebėjau laik-
raštyje, kad mūsų apylinkė-
je apsilankys su maršrūtu
J. Skberdytė ir buvo pažy-
mėta kuriom dienom prubys
į Bentona, Bucknerį ir mū-
šų miestui Christopher bu-
vo paskirta lapkričio 28 d.,
taigi stengiausi sukviesiti
lietuvius netik savo miesto,
bet ir iš toliau, kaip tai Co-
lo, Ill., ir toliau. Buvau už-
važiavęs ir į Buckner. Pasi-
teiravęs ką jie darys, gavau
atsakymą, kad jie nieko ne-
veiks. Patariau atvažiuoti į
Christopher, jeigu ant vietos
nieko neveiks.

Lapkričio 27 d. Skberdytė
atvažiavo į mano stūbą.
Aš jai sakiau, kad rengiamės
dėl 28-tos ir jau žmonės
sukviesti, nes taip buvo
maršrutas surengtas. Pra-
šiau, kad pasilyktų iki 28-
tos. Bet Skberdytė išvažiavo
ir nelaukė mūsų susirin-
kimo.

Tai peiktinas elgesis, nes
viena, mane padėjo į kėblią
padėti, antra, "Vilniai" bū-
ty gauta apie \$20 ar dau-
giau.

Nuo savęs duodu papeiki-
mą už tokį elgesį, kad nesil-
laikė taip kaip buvo nutarta
ir nebuvo tą dieną, kuri bu-
vo mums paskirta. Tas net
iki kartą gero nedarė, bet

nė nereikalinga žodį įsprau-
džia, kaip tai: reikiška, va-
dinasi, pasak to, prieisit, ir
tt. Tai vis yra priežodžiai,
nuo kurių yra sunku atsipa-
laiduoti, bet žinant, kad
užtai gausi pastaba, galima
atprasti.

Byvo laikai, kada lietuvių
kalba buvo apleista, pripa-
spausita. Ji tapo išluosutuota.
Netikiu, kad ponams kada
pasiseks atimti kalbą iš lie-
tuvių. Užtad dabar yra me-
tas mokytis, tobulinti, idant
būtume lietuviai pilnoji to
žodžio prasmėj.

Darbininkas.

care despite the fact that
they chose the United
States of America as their
native land in good faith
and are striving to be good
citizens.

We sincerely hope that
you shall do all in your
power to have the charges
against Mr. Anton Jay citi-
zenship be dropped im-
mediately.

Respectfully Yours,
The American Lithuanian
Center, Inc.

Parėmė Piliiečių Teisių Gynimą

Thos. Bartkus, LDS 67
kp. sekretorius, iš Montello,
Mass., rašo Amerikos Lie-
tuvių Centru:

"Gerbiamieji:—Čia rasite
money orderį \$40 nuo Lie-
tuvių Darbininkų Susivien-
ijimo 67 kuopos. Ties pinigai
yra skiriami demokratijos
gynimui ir ty pinigų dalis
yra skiriama piliiečių tei-
sių gynimui, lietuviu Anta-
no Jay apginimui. Bet Cen-
tras gali paskirstyti taip,
kur matys reikalingiausia.".
Sirdingai aciu už aukas!
Bus jos tiksliai sunaudotos.
J. Gasiūnas, ALC sek.

ir ateityje nežinosime ar
rengtis ant mūsų žmones, kuri
mums bus paskirta.

J. Gerdzius.

Parėmė "Vilni"

SOUTH BEND, Ind.—
Gavus paraginimą parenti
"Vilni" finansiniai, mūsų
miesto lietuviai ant blankų
aukavo sekamai:

ALDLD 35 kuopa	\$5.00
P. Bagdonas	2.00
K. Grigas	2.00
W. Urbonas	1.00
Anton Jay	1.00
P. Bendoris	1.00
P. Dūda	1.00
S. Skudevičius	1.00
W. Mancunski	1.00
Edward Bagdonas	1.00
Viso	\$18.00

Ar bus moket nors
Moscow, Idaho, mieste?
Ar sukdamis į kairę su-
kate kairyn?
Ar turite pažįstamą,
kuris lankė mokyklą, kur
mokinosi valkas, kurio tėvo
pažįstamas pažino komuniz-
mę [tariamą asmenį]
Ar kuomet nors girdė-
jote Robesonio plokštes?
Ar matėte subversyve
filmą "Mergie"?

Ar važiuodami tramvaju,
traukinyje, autobuse vi-
suomet pasirenkate kairią
pusę, kai planuojate išeiti iš
kairės?

(Anketos atsakymojo dė-
mesis ypatingai atkreipia-
mas į šio klausimo svarbią
psichologinę reikšmę.)
Screw Searson pažymi,
kad jeigu bent į vieną žinį
klausimų asmuo atsako
"taip", jis jau gali būti skai-
tomas subversyviu elemen-
tu ar bendrakeleiviu. Atsa-
kymas į daugiau klausimų
su "taip" laipsniškai pa-
gręžtina asmens subversy-
viškumą.

Draugas P. Dūda atsinau-
jino "Vilnies" prenumeratą,
tad viso pasidaro \$25. Vė-
liau mes paaukosime dau-
giau mūsų dienraščio pa-
ramai.
K. Bagdonas.

RADIJO KLIUBO REMEJAI

SEKANTI LIETUVIŲ KULTūros IR MENO KLIUBO REMEJAI
SVEIKINA KLIUBA SU PERŠTAMU "Klampynės"

Antanas Klejūnas	K. Valskianavičius
P. Klejūnas	Leo Vefelis
Frank Dagilis	Frank Chernauskas
Jonas Yungilas	Charles Cook
Antanas Janutavičius	Jonas Sklička
J. N. Benkštis	Wm. Stanley
Jonas Yungilas	John Strick
Anne Tvilikas	Batutis
Antanas Seleigis	Kazimiera Tvilikienė
A. Baranovskas	Petrivicius
J. ir J. KALPAI	Josephine Graber
Povilas Jonušis	Chas. Zix
Lois Mikutis	M. J. Biera
Juozas Norbutas	Juozas Balaitis
K. Yokubauskas	W. Pozer
A. Fajarskis	Faul Baltutis
Julia Casko	Vera Grigas
John Budris	Frank Bagdonas
Juozas Kaminskis	A. Grigas
Charles Jurgonas	John Stalgis
Adelija Petratis	M. Lucas
V. Waitis	A. J. Chapas
Telero's Jewelry	M. K. Kirdišius
2205 W. Cernak Road	D. Južena
Aleksandras Gurskis	L. Malinauskas
S. Kamaga	G. Sendaras
J. Poltanavskis	Ona Moccus

Kęnosha ir Waukegan draugai kaip ir visada prisideda prie gerų darbų.

Povilas Sprindis	Thomas Smagulis
Leo Lazauskas	John Strick
Ge. Zilis	G. Sendaras
Cleriėjiškas kasalėlis rastas žemaitės veikale "Martii"—jie mums simpatizuoja su perštamų "Klampynės"	

Antanas Zygmontas
A. Stalukas
Frank Chernauskas
Juozas Stalukas

Sekanti Ročlando draugai sveikina Lietuvos Kultūros ir Meno
Klubą su perštamų "Klampynės"

K. Danyla	John Pažarskas
Jonas Pinikas	A. Nututis
Jonas Tyla	Amrose Staltonis
P. J. Pliudžinskas	M. ZALALIS
Juozas Stubelka	

P. S. Šie visi Radijo Klubo rėmėjai turėjo tilpti "Klampynės"
programos kvadrąje kartu su kitais skelbimais. Bet pritrūkus
vietos minėto skelbimų kvadrąje, taip pat "Vilnyje". Virsnų
suminėti rėmėjai teiksias aleisti mums už tai.
Rengimo Komisija.

Japonijos industrinių unių nariai maršuoja pro "dieviškojo" karaliaus rūmus protesto demonstracijoje prieš nesvietiška iškilusias kainas. (Federated Pictures)

NAM: Tikroji Valdžia Amerikos Fabrikantų Susivienijimo Galia

Kiekvienas vaikas žino, kad Amerikos valdžia rindasi Washington. Kiekvienas mokyklos vaikas žino apie mūsų šalies prezidentą, kongresą ir kitas mūsų demokratijos institucijas.

Bet kuomet kelios savaitės atgal New Yorke ištaikingame Waldorf Astoria viešbutyje posėdžiavo Amerikos Nacionalio Fabrikantų Susivienijimo (NAM National Association of Manufacturers) suvažiavimas, drąsiai galima buvo pasakyti, kad ta grupė žmonių yra faktinioje Amerikos valdžioje, bent dabartiniu metu.

Kas Yra Ta NAM?

NAM yra Amerikos kopija Vokietijos fabrikantų susivienijimo, kuris atvedė Hitlerį prie valdžios vairo. NAM priekyje stovi grupė didžiųjų industrialistų, kaip, pavyzdžiui, Lamont, DuPont, kuris finansavo ir finansuoja fašistinius judėjimus Amerikoje.

Kuomet NAM politiniai perėmė Amerikos valdžią? Jis tai padarė po prezidento Roosevelt mirties. NAM vadovaujama kontrorevoliucija dabar yra savo pilname įsisūbavime. Taffo-Hartley įstatymas, kurį sudarė NAM advokatai, yra svarbus požymis NAM veikloje.

NAM Įsisteigimas

Nacionalis Fabrikantų Susivienijimas įsisteigė 58 metai atgal, 1895-tais metais sausio mėnesį Cincinnati mieste. Kuomet NAM įsisteigė, trusiai dar buvo savo vaikystėje. Susivienijimui įsisteigus mažieji fabrikantai dar buvo vadovaujanti jėga. Ir tuo metu NAM steigėjai turėjo omenyje ne tiek kovą prieš organizuotą darbininkiją, kiek kaip pakelti gamybą po 1893 metų depresijos. Fabrikantų Susivienijimas, mat, tada dar nebuvo priaugęs savo dartinės rolės, o iš kitos pusės, unijos tada dar nebuvo stipri jėga. AFL visoje šalyje tada dar turėjo tikrai

kuri per vienus metus išleido \$70,000 ant šnipų, davė \$35,000 dėl NAM. Girdlerio Republic Steel, kuri suruošė Memorial Day žudynes Chicagoje, kuriose 11 streikierių buvo nušauti, davė dėl NAM \$24,000.

Keičia Prezidentus

Kiekvienais metais NAM išrenka savo naują prezidentą, bet faktiniai jis nelšia rolės. Faktiniai vadovybė lieka Morganų, Rockefellerių, DuPonts, Lamonts ir kelių kitų pačių džiųjų rankose.

Tarp NAM faktinių vadų grandasi tokie, kaip Ernest Weir, kuris pasakė "Sušaudyti kelius streikierius kiekvieno streiko metu būtų neprošal", Noel Sargent, kuris pasakė, kad "didžiausias Amerikos priešras yra organizuota darbininkija," ir keli tokie panašūs.

NAM centraliniai biurai New Yorke, 14 West 49th St., yra gyvo aktyvumo vieta. Iš ten kasdien išplaukia į visus šalies punktus didelis kiekis direktorių ir įsakymų fabrikantams, profesinėms organizacijoms.

Ten advokatai apdirba planus kovai prieš unijas ir tuos planus išdėsto kongreso nariams. Ten šimtai gerai apmokamų rašytojų ir advokatų apdirba šimtus brošūrų, kurios platinamos fabrikuose, ten priruošiamos kalbos ir paskaitos dėl radijo programų.

Kiekvienas laikraštis šalyje, išskyrus "Daily Worker", ir kelius kitus pažangius, kasdien gauna glėbius medžiagos žinių ir editoriaus pavaldė iš NAM štabo.

Ir NAM rengiasi dar padvigubinti savo aktyvumą ryšyje su ateinančiais prezidentiniais rinkimais 1948-tais metais.

D. W.

Praskambejo Dainos

ROCKFORD, Ill. — Lapkričio 30 d. Lietuvių Moterų Klubas davė gražią programą minint savo klubo vienu metų sukaktį. Besireniant prie paminėjimo metų sukakties, klubas suorganizavo chorą, ir va, lapkričio 30 d. praskambejo jo dainos minėto parengimo programoje.

Moterų klubo chorą vadovauja Alena Poškaitė, dabar ištekėjusi už Jono Andriko. Alena vedė chorą kai dar buvo pavienė. Ji yra gabi mokytoja.

Per 15 metų Rockfordo lietuvių kolonija vaidus kėlė, svarstė, diskutavo, o estradoj dainos balsas buvo mutiles. Per tuos metus vertėzai užkariuoti vieni kitus. Valdyti vieniems kitų nepasisekė: pasidalinimas į dvi grupes įvyko. Dabar eiliniai nariai turi pasirinkimą.

Darbininkai pasiliko darbininkais. Kita grupė, nors irgi susideda iš darbininkų, pagėmo save vadintis poniais, poniom ir panelėm ir savotiškai veikia. Jiems tik tas geras, kuris drysta dergti komunistus. Jų tikslas atimti Lietuvą iš darbininkų vadovybės ir pavesti po-

nams. Tokis noras ir veikimas pas tuos pasivadinius poniais, nesivadina svetimos valstybės darbas. O tie lietuviai, kurie sako: Jeigu Lietuvos žmonės pasirinko sovietiška santvarka, tegu ji ten gyvuoja, tokis pareiškimas nepatinka poniškai magstanciai grupel. Sako, tai svetimos valstybės darbas. I tokį minčių pasidalinimą tarp rockfordiečių negalima tylėti. Pastabas daryti reikalinga, idant toji dalis lietuvių, kuri svyruoja ir šian ir ten, gautų progą suzinoti kame dalykas.

Išaiškinimą galima geriausiai atlikti stengiantis parodyti ką sako laikraštis "Vilnis". Ponų leidžiamai laikraščiai darbininkų reikalų neriša. Rockfordiečiai lietuviai yra visi darbininkai. Yra mažas skaičius, kuriems mielas tas žodis "ponas". Neteko patirti kame priežastis. Gal jie turi mintyje grįžti į Lietuvą ir ponauti.

Dabar "Vilnies" laikraščio vaju. Gerai būtų, kad vajininkai parodytų ką rašo "Vilnis". Kitaip jie nemato, nes jie skaito "Naujienas", "Draugą" ir tiek težino.

Darbininkas.

Aiškumas Rašte

Skaitant laikraščius tankiai tenka rasti tokių žodžių, kad daugelis nežino tikrai ką jie reiškia, jeigu nėra pridėta paaiškinimas.

Gera pastaba padaryta drg. J. P. "Vilnies" No. 285, kalbos kerteleje, kad laikraščiai pridėtu paaiškinimą prie nepaprasto žodžio.

Yra daug sulietuvinų žodžių, bet nevisados aišku ką norima pasakyti. Dėl pavyzdžio buvo laikraštėje pasakyta: Atsibuvo koordinacija susirinkimas. Turėjau teirautis kas tas yra. Kurie rašo rodydami savo "mokslingumą," turėtų žiūrėti,

Carl R. Gray, geležinkelio kompanijos viršininkas, naujai pakirtas Veteranų Administracijos vedėju vieton generolo Omar Bradley

Pakorė Du Naciui

PRAHA.—Čekoslovakijos militarinio tribunolo nuosprendžiu, pakarta Hans Ludin, buvęs Vokietijos avtozas prie kvilinginės čekų valdos karo metu, ir generolas Hoeffle, vokiečių misijos galva Slovakijoje.

MILWAUKEE, WIS.

Judžiai iš Lietuvos ir KONCERTAS SEKMAD., GRUODŽIO (DEC.) 14 D.

Dury's atsidarys 3 val. popiet Programa prasidės 4 val.

Federation Hall

2327 South 13th St., Milwaukee, Wis.

Koncertų pildys plačiai žinomos dainininkės:

- A. Dočkienė ir C. Stanevičienė iš Cicero, Ill.
- H. Mazil — Nancy Roman iš Chicagos, Solo
- W. Zalis šoks klasiškus šokius

Pianu akompanuos Dorothy Yuden.

Wanda Zalis

Kaip matote tai programa bus įdomi.

Judis iš Lietuvos parodo, kaip Lietuvos žmonės rūpestingai dirba įvairiose dirbtuvėse ir parodose dalyvauja. Tai dar pirmas tokis judis bus parodytas Milwaukee lietuviams. Visi ir visos pamatykite minėtus judamus paveikslus.

Po programos bus šokiai. Įžanga su taksais 65c.

Gražina Dalį Algų

GIRARDVILLE, Pa. — Gruodžio 1 d. mainieriai gavo 75 nuosimčius algos, kurios laukė apie 10 mėnesių laiko. Vasario 8 dieną tapo uždaryta anglies kasykla No. 5, kurią kompanija operavo vardu "Rose Valley Coal Co." Kompanijos viršininkai pagėmo ir nusinėšė 600 mainierių trijų savaičių uždirbtas algas.

Vietinis mainierių unijos lokalas, su pagalba 9-to Distrikto, užvedė teisme bylą prieš Rose Valley Coal Co., reikalaujant atmokėti mainierių uždirbtas algas. Kompanija tuo kartu paskelbė, kad ji subankrutino. Tada unija užvedė bylą prieš žemės savininkus Girard Estate, kad jie atmokėtų mainierių algas, nes mainieriai dirbo ant jų žemės.

Po ilgų derybų žemės savininkai sutiko atmokėti 75 nuosimčius mainierių uždirbtą algą.

Dabar ta kasykla yra išnuomuota naujai kompanijai—J. Rich, kuri pasirašė kontraktą rugsėjo mėnesį ir pradėjo kasyklos pataisymo darbą. Kaip bus likusiais 25 nuosimčiais algų, tai nežinia, bet mainieriai džiaugiasi, kad jau atgauna nors 75 nuosimčius savo algų.

Aišku, kad jeigu mainieriai nebūtų buvę organizuoti į uniją, tai jų algos jau būtų dingę. Bet kada yra organizuoti, tai vis nors dalį algos atgauna.

Serga d. F. Mažeika. Iš-

buvo virš savaitę laiko liginėje, lapkričio 29 grįžo į namus. Kenčia nugaroje skausmus. Yra po nuolatine daktaro priežiūra. Jis yra nuolatinis dienraščio "Laisvės" skaitytojas ir LDS kuopos narys. Linkiu greitai pasveikti.

A. K.

Surengė Pažmonį "Vilnies" Naudai

ROCKFORD, Ill. — Lapkričio 15 d. LDS 95 kuopa surengė pažmonį, kad sukėlus finansų "Vilnies" fondui. Parengimas įvyko po numeriu 1529—9th St. Publika atsilankė nemažai. Turėjome viešnią iš Chicagos, J. Skeberdytę. Ji kalbėjo trumpai apie šiu laikų padėtį ir mūsų spaudą. Publika įvertino jos prakalbą ir nesigailėjo aplošimėntu.

Po prakalbos buvo rodomi spalvuoti paveikslai. Juos rodė Alfons Rulis. Vėliau atsirado ir muzikantų ir prasidėjo draugiškos vaitės. Pasikalbėjome, linksmiai praleidome laiką ir sukėlėm finansų. Nors neadau, bet visgi bus parama. Pelno liko iš viso \$25.

Ačiu programos dalyviams ir rėmėjams minėto svarbaus tikslu.

Rengėjai.

Kansas Pirmoje Vietoje KANSAS CITY.—Po Tarybų Sąjungos ir Venezuelos Kansas valstija užima pirmą vietą žibalo gamyboje.

LAIŠKAS IŠ TARYBŲ LIETUVOS

Roselandietis A. J. Neutaugas gavo laišką nuo savo sesers sūnaus iš Lietuvos. Laišką talpina kaip parašytas. Brangus Dėdeli ir Dėdynelė! Brangūs mano broliai —Leonarde, Vinciai ir sesute Silvija!

Labai dėkoju Jums už laišką, kurį Jūs parašėte Nov. 8 - 1946. Aš jį tegavau 1947 metų žiemą. Daugiau jokių laiškų, kuriuos Jūs siuntėte "per vorą arba ai", —aš negavau. Tas reiška, kad laiška, kuriuos Jūs man siųsdavote, sužindavo kelyje arba pas mus vietoje —Plauginiuose. Turiu pažymėti, kad po karo, kuris beveik visiškai sunaikino Raseinių miestą, teko man su mamyte nusikraustyti į Plauginių kaimą pas savo tėvelio brolių — turtingą dėdę, kurio gražus ūkis ir trobėsiai išliko karo nepalietę. Bet kiek tas dėdė buvo turtingas, ant tiek buvo ir skūpas, todėl mūsų parvažiavimas pas jį iš po karo buvo jam labai nemalonus dalykas. Žinoma, jei ne Tarybų valdžia, kurios jis prisibijo, tai tikriausiai jis būtų mūsų visai nepriėmęs. Bet ir priėmęs, jis ir visi jo namiškiai bei jo draugai kaimynai į mus skersakiovo ir beveik visą mūsų blogo, jei ne atvirai, tai bent slapta. Galimas dalykas, kad ir laiška, kuriuos mums kas siųsdavo, būdavo jo paties arba jo sėbrų iš neapykantos mums kontroliuojami arba ir visai sužudomi. Esant tokioms aplinkybėms, nebuvu noro rašyti laiškus, nes nebuvu tikras, kad gausiu atsakymą. Todėl aš stengiausi kaip galima greičiau su mamyte išsikelti iš to priešių ir banditų lizdo ir apsigyventi kuo toliau nuo tos prakeiktos vietos. Ilgai man tas nevyko ir tik šiu metų vasarą, pagaliau, pasisekė man susirasti butą ir tarnybą Kauno mieste. Taigi, apie tą dėdę ir apie tą juoda laiką, kurį aš su mamyte pas jį išgyvenome tai ilga ir nemaloni istorija, apie ką, prie progos, parašysiu kitą kartą.

Dabar parašysiu keletą naujienų iš mūsų krašto. Visų pirma pranešiu Jums liudną žinią, kad mylimas dėdė Aleksandras Nutautas mirė 1946 m. sausio mėnesio pradžioje ir yra palaidotas Kauno kapinėse. Jo sūnūs Vacys ir Mėčys Nutautai gyvena Kaune, o jo sūnus Stasys Nutautas gyvena Vilniuje ir yra Lietuvos TSR Vietinės Pramonės Ministro Pavduotojas. Turiu pasakyti, kad jis man labai daug padėjo ir už ką aš jam esu labai dėkingas. Jo antraštas toks: Vilnius, Daukanto g. 6, bt. 3. Nuo dėdės Jono Nutauto iš Vladivostoko jau bus 10 metų, kai nebegeaunam laišku. Turbūt, jau yra miręs, nes visi jam registruoti laiška sugrižta atgal.

Pas mus iš po karo gyvenimas diena iš dienos gerėja, atstatomi miestai ir vokiečių sugriautos įmonės bei fabrikai. Daug jau padaryta, bet dar daugiau bus padaryta ir atrodo, kad nebetoli tas laikas, kai mes turėsime toki pat ar net geresnį gyvenimą, kaip prieš karą 1940 metais. Visos tarybinių žmonių ir tarybinių Vyriausybės pastangos yra dedamos tam, kad kuo greičiau ir pilnutinai atstatyti vokiečių grobiukų sugriautą šalį ir pasiekti bei pralenkti prieškarinį lygį visose liaudies ūkio šakose.

Viskas būtų gerai, jei tik tarptautinėje arenoje nesirodytų tamsių ir kruvinių šakalų, besikesinančių sukurstyti naują karą. Mus, Tarybų Lietuvos, o taip pat ir visos Tarybų Sąjungos piliečius ima nerimas, kai girdi, kad užsienioose randasi tokie išgamos, kurie nori padegti, supiudyti tautas, kad galėtų iš karo vėl krauti sau milžiniškus kapitalus. Bet man atrodo, mielas Dėdeli ir Broliai, kad jiems nepavyks jų kruvinieji planai, kaip tas nepavyko žlogėdrai Hitleriui. "Tautos nori taikos" — sako mūsų Vadas — draugas Stalinas. Ir išties, jei tautos nori taikos, tai bet kuri vyriausybė, norinti karo, bus neišvengiamai trukus nušluota nuo žemės paviršiaus jų pačių tautos. Ta mintimi gyvena visa Tarybų Sąjunga, ir atrodo, kad ši mintis yra labai teisinga. Man atrodo, kad ir pas Jus nekaita galvojama. Ypač man patinka buvusio Amerikos vice-prezidento Uleuso gilos išminties ir švarios sąžinės žodžiai, kuriais jis demaskuoja karo kurstytos ūkio, tikturo, tai pranašiški žodžiai visiems agresoriams ir tiesos žodžiai visoms tautoms. Galbūt, teko Jums, brangus Dėdeli girdėti arba skaityti bent vieną Uleuso pasakytą kalbą ir labai jodumo, ką galvoja amerikiečiai apie jį. Taigi, parašykite

man apie tai. Dar parašysiu keletą žodžių apie savo gyvenimą. Aš su savo mamyte persikėliau ir gyvenu jau Kaune. Labai aš džiaugiuos, kad bausis gyvenimas pas mus neapkenstų dėdę Plauginiuose jau praėjtyje lygiai taip, kaip ir šiurpus vokiečių okupacijos laikas. Aš pats dabar mokinuosi suaugusių gimnazijos 8-toj klasej ir dirbu fabrike kaip rusų ir lietuvių kalbų specialistas. Mat, prie vokiečių aš nelankiau gimnazijos ir niekur netarnavau, tik pas namuose mokinausi rusų kalbos. Tai tas man dabar išėjo į naudą ir todėl dabar galiu užimti tokią tarnybą. Mano mamytė, nors jau senutė, bet vis dar siuva. Taip pat esame šią valandą sveiki.

Taigi, parašykite, brangūs mano Dėdeli ir mano Broliai ir brangi sesute, kas pas Jus naujo, kaip Jūs gyvenate? Taip pat parašykite, kada gavote šį mano laišką. Atsisveikindami aš ir mano mamytė siunčiame Jums širdingiausių linkėjimų ir pasiliekame, laukdami nuo Jūsų laiško!

Viso geriausio, Brangieji! Jūsų anukas ir brolis Motiejus Ugintas.

Jūsų sesuo ir teta Vladislava Ugentienė.

Kaunas, 1947 m., spalio 10 d. Mūsų adresas:

Lietuvos TSR, Kaunas, Aleksotas, Veiverių g. Nr. 16a, bt. 4.

P. S. Laišką siųskite registruotą — apdraustą!

CIO prezidentas Philip Murray ir 11 vice-prezidentų tariaisi apie kovą už aukštesnes algas ir atsakingą Taft-Hartley įstatymo. Šie vyrai atstovauja virš 6,000,000 narių, organizuotų industrinėse unijose. (Federated Pictures)

SIS TAS APIE MENO FESTIVALĮ

Rytinių valstijų Meno Festivalis, kuris įvyko lapkričio pabaigoje, Brooklyne, išėjo visais atžvilgiais gana gerai, o ypač dvasiniai ir moraliai. Žiūrėtojai į programą tiesiog stebėjosi iš jų gražumo ir įvairumo. Ir kaip nesistebėti, juk beveik kas keletas minučių vis kas nors naujo buvo ant scenos. Tai dainininkai, tai aktoriai, tai šokikai, tai chorai. Ir žinoma, vis nauji talentai. Ir dar visų chorų bendras dainavimas. Apie 15 metų atgal mums atrodydavo, kad toks festivalis kaip ir negalimas dalykas. O dabar matot net iš Chicagos miesto, iš kur kaimuoja atvažiuoti 75-kiems dainininkams apie keletas tūkstančių dolerių. O štai Roselando Aido Choras ir Cicero Motery Choras vadovaujami Daratėlės Yuden, atvažiavo ir puikiai dainuodami per dvi dienas linkimino mūsų festivalio dalyvius. Tai neapsakomas pasišventimas menui. Garbė Daratėlei ir abiem chorams. Žinoma panašiai reikėtų pasakyti ir apie kitų miestų atvažiauvius, bet argi visus čia suninėsi.

Šitame festivalyje komitetoose buvo ir beveik viską vadovavo jaunuoliai. Ir reikia jiems duoti garbę už gerai jų atliktą darbą. Tas gi labai geras žingsnis pirmyn.

Festivalyje, kiek teko patirti iš dalyvių, tai daugelis jų klausinėjo, kodėl taip mažai vaidybos arba dramos buvo duota. Sako, ot, tik pradėdi juoktis, džiaugtis ir žiūrėk jau ir pasibaigė. Tas yra tiesa. Vaidybos buvo per mažai. Sekančiame festivalyje reikia duot jos daugiau.

Kalbant apie pastabas arba pagerinimus, tai man rodos, kad reikėtų pagerinti choristų aprėdai. Labiausia choristų sukneles. Rengiantis prie šio festivalio matyt, kad daug chorų siuvosi aprėdalus dėl dainavimo scenoje ir žinoma daug pinigų išleido, o vistiek nepasiusiuvo tokių aprėdalu, kurie pilnai tiltų koncertiniam scenos menui. Turiu pasakyti, kad tik Detroito Merginų Siktetas turėjo tikrai koncertinius aprėdalus. Mūsų chorų merginos įsivaizdina, kad jeigu jau jos pasisius visos vienos spalvos sukneles, tai jau ir užtenka. Žinoma, geriau

kaip, kad visų būtų vienos spalvos, vienokios materijos ir vienokiai pasiutos. Taip kaip uniforma. Ir kada turėsite tokią uniformą ir gražiai sustosite, susirikiuosite į eiles ant scenos, tai tas ir padarys meną. Dabargi, kada be uniformų dainuojat, tai mažai skyratės nuo publikos apsidėryme. Kad geriau suprasti šitą klausimą, tai štai pavyzdžiai: Daleiskim darželyje auga gėlės, žolynai, bet jos būna tik grožė. Bet kada iš jų supinsi vainiką arba kokią nors žvaigždę, tai jau bus menas. Ir tas menas bus tavo supynimas, padarymas to vainiko, o ne gėlės. Ir žinoma kuo gražiau jas supinsi, tuo gražesnis bus menas. Jeigu kas matėt Sovietų filmą "Russia on Parade", tai matėt, kad ten sportininkai taip sustoja arba sugula, kad padaro žvaigždę iš žmonių. Ir tas jų sustojimas, jų kostiumų pritaikymas padaro gražų meną. Taigi ir mūsų chorai siudamiesi aprėdalus dėl dainavimo scenoje tik jie žinos kaip tas reikia daryti.

Kita pastaba, tai tiems dainininkams, kurie dainuoja neišreikšdami savo jausmų, dainos prasmės, arba dvasios. Tai yra neįsąsami apie ką jie dainuoja. Dainininkui mat būtina reikia jausti pačiam ką sakai dainuodamas, tai reiškia dainos prasmę ir dvasią. Tai tik tada žiūrėtojai gėrisis ir jaus, o ne kitaip. Daleiskim, jeigu daina graudi, tai jau ir jausk taip, o jei meliška, tai ir jausk melį. Žodžių sakant, dainininkui, o ypač solistui reikia pilnai jausti savo širdyje dainos dvasia, kad galima būtų ją perduot žiūrėtojams.

Prie progos reikia pasakyti, kad šitokie festivaliai duoda mums menininkams daug ūpo, daug energijos, daug mokslo ir paakstina visus dirbti meno — kultūros darbu. Ir, taipgi subendrina visų veikimą ir sykiu padeda gyvuoti mūsų darbininkškam judėjimui. Garbė sumanytojams tokių naujinių meno festivalių.

Taigi, brangūs menininkai, dirbkim dar smarkiau meno — kultūros darbą ir dirbdami ženkim per meną į šviesą — per šviesą į laisvę — per laisvę į geresnį darbininkšką rytojū.

Jonas Juska.

klia "menininkas," o tik aktorius, tik scenos artistas. Tad, kaip tada su dviem žodžiais "Artistas" ir "Aktorius" kuris yra taisyklingsnis? Paskutiniai prieškariniai metais Lietuvoje žodis artistas buvo beveik išstimes žodį aktorius. Buvu rasoma tik apie tuos ir tuos Kauno Valstybinio Teatro artistus ir artistas, bet ne apie aktorius ir aktores. Dabar Lietuvoje vartojama bendrinė kalba grįžo prie žodžių aktorius ir aktorė, nors žodžiai artistas ir artistė toje vietoje ir neklaidingi. Ką žodis menininkas reiškia, visi žinome. Tapytojas,

VITA-MOR
High Potency
3 Complex Separates

Veikla tiesiog maistikalni ant nervinių ir besijaudinančių pavargusių — žindite prištadius ir suteikia daugiau energijos.

Bot. 100 Bot. 200
\$3.25 \$6.00

UNION DRUG CO.
Dabar Eina Išpardavimas
35th and Halsted

WHITE EAGLE SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
Uždėta 1902 m.

UZPRAŠO Į ATIDARYMĄ TAUPLYMO SKYRIAUS

Dabartiniai Dividentai **2 1/2%**

- PASKOLOS
- APDRAUDA
- CĖKIŲ ĮSKEITIMAS

Mokėkite bilas už elektrą ir gasą per mus.
WALTER KOLESIAK, Uveizda ir Sekretorius
1750 W. 48th Street Telefonas Yards 0410

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirčiausia Lietuvių Palspos ir Apradaus Organizacija

- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000
- Palspos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltus.
- Mėnesinė mokesčiai pigliausia.
- Prilma naujos narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Įrašyk dabar ir savo šeimą įrašyk. Išpldyk šeimais teipanti blankitę ir pasiek sekamo adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
619 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti Informaciją, kaip patapti LDS nariu.

Mano vardas _____
Adresas _____

THE Perfect Gift

JEWELRY

DAILIAUSI ŽIEDELLAI
"LAPEL" LAIKRODELLAI
"WRIST" LAIKRODELLAI

Taip pat turime didelį pasirinkimą Ievirū Gražius VISO KIOMS DOVANOMS

Labai Prietainas Kalnas Dūdame ir ant išmokėjimo

KUBA JEWELERS

4052 WEST 26th STREET
Telefonas LAWndale 7275

Ne Tik Dėl Medaus —

BITĖS NAUDINGOS ŽMONIJAI

Lietuviai su bitėmis susipažinę iš senovės laikų. Apie midų-saldų gėrimą, dažnai minima liaudies dainose. Medų visi mylėjo, nes cukrus mažai gaunant, pasilgdamo saldumynų. Religinji žmonės mylėjo bites, nes jos suteikdavo vaško, iš kurio dirbdavo žvakės ir grabnyčias prieš mirstančių uždegti, kad vėlnius nuvaikyti. Bet kad bitė yra naudingas gyvūnelis del padauginimo grūdų ir daržovių, tai gal mažai kas žinojo iš kaimiečių. Paskutiniaisiais laikais betgi daug domės krepriama į bitininkystę ne tiek del medaus, kiek del padauginimo grūdų.

Bitės ieškodamos medaus po žiedus apsisvela dulkečms ir lysdamos iš vieno žiedo į kitą, tas dulkeles sumaišo ir taip užvaisina augalus. Sodas turintieji samdo bitininkus, kad atvežtų į jų sodus bičių. Washingtono valstijoje, kur nuolatiniai lietus, tai sunkiausi problema sodininkystėje užvaisinimas žiedų, kad megstu vaisius. Ten mėgina ekspertai rinkti dulkes nuo vieno žiedo ir dulkinti ant kitų. Bet kur bitės gali veikti, ten jos atlieka geresnę darbą.

Sėklų augintojai teigė gali pasidėkoti bitėms. Alfafa, tam tikrą rūšies dobilai ir daugybė kitokių žolių ir javų išduoda grūdus tik aciu bičių trauzai. Tas ir daržininkus paliečia. Jeigu bitės neaplanėtų egurkų, melonų ir kitų, tai vaisių nebūtų. Reikišia, jos dirba del žmonių nos vien gamindamos medų, bet ir augalų sekla be vaisius.

Okininkai, augindami raudonuosius dobilus, vi-

suomet dejuoja, kad gama mažai sėklų. Naminės bitės turi neganėtinai ilgą surbiklį, jos nepasiekia dobilus esantį saldumą ir jų nelanko. Tik laukinės jos lanko, todėl mažai grūdų užmezga. Agronomai stengiasi išauginti dobilus, kurių žiedo trubelės būtų trumpesnės. Gi bitininkai stengiasi išvystyti bites su ilgesniais siurbliais. Jeigu tas pavyktų, tai žmonija nuo to daug laimėtų.

Karo laiku hitlerininkai buvo įmetę kalėjiman vieną pasižymėjusį bitininką. Jis buvo išvystęs būdus, kaip pasiųsti bites į tą grupę žiedų, kur buma reikalas. Kuomet vokiečių armija visur naikino bičių avilius del medaus, tai okininkai pradėjo gauti daug mažiaus sėklų. Tuomet Hitleris buvo priverstas palosuoti bitininką, kad jis vestų darbą siuntimo bičių į tuos augmenis, kurių sėklų buvo labiausia reikalinga.

Bitės žinomos nuo priešistorinių laikų. Vienok tik paskutiniams šimtmečiuje, išvystęs frėminj avilį ir centrifugą ištraukimui medaus iš korių, bitininkystė įgavo daugiaus reikšmės. Esant bitininkystei pelningam užsiėmimui, pradėta daugiaus studijuoti bičių veiksmus. Tas suteikė galimybę bites veisti ir prižiūrėti mokslinai. Dabar jeigu nori karalienės, gali gauti ją kada nori. Bitininkai jas augina šimtais. Jeigu nori bičių, gali persiųsti kiek tik nori svarų. Nereikia siųsti su visu aviliu, bet suleidus mažą dėžutę. Taip persiuntimas parankus ir pigesnis. Jeigu tavo bitės piktos, gali gauti

naują karalienę, kuri išvystis nepiktos rūšies. Žinoma, turi surasti senąjį ir nužudyti. Kitaip nežinia kuri žūs. Dvi karalienės neišitenka vienam avilyje. Tik kuomet senoji nusensta ir, negali gerai dėti kiaušinėlius, tuomet ji leidžia kitai gyventi tam pačiam avilyje. Bet jeigu karalienė išperėta del spiečiaus ir laiku, del blogo oro neišeina, tai tuomet jos piauasai ir viena turi žuti. Karalienė savo gyly naudoja tik karalienę žudyti. Ji negilia paėmus į ranką.

Paprastai yra suprasta, kad karalienė yra valdovas avilio. Praktika parodė kaip tik atbulai. Darbininkės bitės yra tikrieji valdovai — jos visą tvarką veda avilyje. Atsitikime, kad karalienė žūsta, jos tuoj pradeda auginti kitą, ar kelias kartu.

Kliaušinėlis padėtas koryje, ne vėliaus 3 dienų, patar nauja išvystymui naujos karalienės. Karalienė išauginti nereikia skirtingo kiaušinėlio. Maistas, kuriuo penimas išsiritys kirminėlis, nusako išauginimą į karalienę ar darbininkę. Čia bitininkai ir turi progos daryti naujus bandymus. Manoma, kad pritaikius atatinkamą mineralą ir mišinį maisto, kol karalienė augimo stovyje, pavyks išauginti didesnės rūšies, su ilgesniais siurbliais bites. Tokios galės rinkti medų iš raudonųjų dobilų ir kitų augalų, kuriuos nelankydamo iki šioliai, nes negalėjo pasiekti saldumų. Jeigu tas pavyks, tai bitės bus dar naudingesnis gyvūnelis žmonijai.

M. B.

VARGAS SENAM

Robert Martin, 82 metų senelis, eidamas paslydo ir parkrito. Nežiūrint kiek dėjo pastangų, negalėjo atsikelti. Jam teko išgulti apie pusę valandos Jackson parko sniege. Jo laimei, važiuo pro šalį dviračiu D. W. Lester, 13 metų berniukas ir pamatęs senelį sustojo. Negalėdamas jo prikelkti, pašaukė ugniagesių stotį, pranešė apie Martin nelaimę. Ugniagesiai atvyko ir nuvežė į ligoninę.

Berniukas pavėlavo į mokyklą nuėiti, bet jaučiasi patenkintas, kad išgelbėjo Martin gyvybę.

Marquetteparkiečių Svarbus Susirinkimas

Marquette Parko Lietuvių Moterų Klubo narės žinokite, kad antradienį, gruodžio 16 d. įvyksta mūsų klubo priešmetinis susirinkimas. Jame turėsime atlikti du svarbius dalykus: išrinkti naują valdybą 1948 metams ir svarstyti komisijos patiektas taisykles mūsų klubui. Šį klausimą vėjos išanksto svarstytime, nes prie komisijos patiektų taisyklių (konstitucijos projekto) galima bus duoti pataisymų arba savų sumanymų. Visos kartu apsvarstysime galutinai mūsų klubo tvarką ir taisykles, kurių turėsime prisilaikyti ateityje.

Po susirinkimo turėsime arbatėlės ir pasikalbėsime draugiškai dar vieną kartą visos susirinkusios mūsų klubo paskutiniame šių metų susirinkime.

Koresp.

Nuoširdi Padėka

Lietuvių Ex-Mainierių Choro vakaras su puikia programa ir veikalu "Katriutės Gintarai", įvyko lapkričio 23-čią d., Lietuvių Auditorijoje. Pasekmės buvo geros. Tariame padėką darbininkams, laikraščiams už skelbimus, radijo stotims už garsumus, biznieriams, kurie davė skelbimus ir programų knygą ir programų pildytojams.

Ex-Mainierių Choro ir Klubo Valdyba.

PRISIPAZINO KALTU

Buvęs chieagietis, dabar gyvenantis Grand Rapids, Mich., Eugen McIntyre, 24 m., prisipažino, kad jis išmokino 5 moteris. Jų amžius buvęs nuo 5 iki 26 metų. Moterų užpildinėtojas yra vedęs ir pats turi mažą dukrelę.

E. McIntyre policijai aiškino, kad jis užpildinėjimą ant moterų padaręs po to, kai jis supykęs ant savo žmonos.

Užpildinėjimas Ateivių Kas Dieną Didėja

Jungtinėse Valstijose ima reikštis Hitlerio metodai. Jie skyriasi tik tuom, kad Vokietijoje įsigalėjus hitlerizmui, pirmiausia buvo persekiojami žydai, o J. V. puolama ant ateivių.

Visi žinome, kad šios šalies gyventojai daugumoje susideda iš ateivių. Tačiau daug genkarčių praėjo, kaip atveiai čia pradėjo apsigyventi. Šioje šalyje gimusieji asmenys skaitomi jos savininkai. Tačiau dar daug yra tokių gyventojų, kurie atvyko iš Europos ir savo didžiųjų gyvenimo dalį čia praleido. Vieni iš jų atvyko tarpe 20 - 30 metų, kiti visai mažai, bet vienaip ar kitaip jie skaitosi ateiviai. Tie žmonės, kurie atvyko iš Europos ir stojo į pažangias organizacijas ir dirba jose, dabar yra persekiojami ir bandoma juos išdeportuoti. Vienas iš padėtų ant de-

portacijos sražo yra Joe Weber. Jis čia buvo atvežtas tėvų visai mažas iš Čekoslovakijos. J. Weber nuo pat jaunų dienų daug dirbo užmose.

Pastaruoju laiku jis kaltinamas už nežinojimą, kad jis nėsąs piliėtis ir vykdamas unijos reikalais į Meksiką sakęs, kad esąs piliėtis. Sausio 22 d., 1948 metais bus jo teismas, kuriame jis gali būti nuteistas 5 m. kalėti ir po to būti išdeportuotu.

Visas Weber prasikaltimas, tai kad jis nesurado tėvo pilytėybės popierų. Visi, kam rūpi šios šalies darbo žmonių teisių apginimas, turėtų eįsti protesto laiškus ir reikalauti, kad šios šalies teismas panaikintų bylą prieš Joe Weber.

Rep.

Reikia Didžiuotis

Liaudies Teatru

Aną vakarą užėjau į Liaudies Teatro repeticijas veikalą "Klampynė". Veikalas didelis, įdomus, reikalingas nevien aktorių, bet dainininkų ir šokių. Dalyvauja dešimtys žmonių. Bet viskas taip gražiai eina, kad norisi didžiuotis Liaudies Teatru.

Tai reikišia gera organizacija ir nuolatinis joj lavinimasis. "Klampynės" suvaidinimui surinkti geresni Chicago vaidylos (aktoriai). Si didelė drama bus vaidi-

U. S. Window Co. Combination Storm and Screen Windows. 100% Redwood and Aluminum Precision Built. Sutaupo iki 35% Apylaidymo. Sukaiti dėl apskaitavimo dytal VICTORY 3388 702 W. 26th STREET

SKUBEKIT! SKUBEKIT! SKUBEKIT! KOL DAR TURIME. Moterims Tikros Vilnos GABARDINE SIŪTAI \$20 iki \$24. Vertės daug daugiau. Vėliausias modus ir spalvų. Dydis nuo 9 iki 24 1/2.

THRIFT VARIETY APPAREL SHOP. 1008 W. 21st St. YARDs 0358

URBA Gėlininkas. 4180 Archer Avenue. Phone: Lafayette 5500 or 5870. Gėlės Mylimiems, Vestuivėms, Bankietams, Laidotuviams ir Papuosimams.

Monarch Liquor. LIETUVISKAS ŽYDUKAS. 3529 S. Halsted St. Phone YARDs 6954

nama rytoj, Sokolų salėj, 2343 S. Kedzie ave. Visi kas kada dalyvaugė vaidyboje, ar norinti val-

VEGEL'S TAVERN. ALIUS—VYNAT LIKIERIAI. Čia Tikri Draugai Susirenka. A. Velgel, Sav. Tel. Calumet 5382 3293 So. Halsted St. Chicago, Ill.

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINYČIA. 6901 S. Wentworth Ave. 155 W. 69th St. Sautik per telefoną: STEWart 2454 arba HUDSON 2224. Aldona ir Antanas Gužauskai užlaiko visokių kvietėjų. Jums nereikia valioti, tik pašaukite telefonu, o mes jums pristatysime. Kvietėjų koikių tik reikia — mylimiems, vestuivėms, bankietams, laidotuviams ir dėl visokių kitų parengimų. A. ir A. GUŽAUSKAS, Sav.

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis. LOVEIKIS KVIETKININKAS. VESTUOVES, BANKIETAMS, PAGRABAMS. 2316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE. Kreipkitės į Anthony B. Petkus LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS. Dvi Moderniškos Kopyčios Visų Patogumai. 6812 S. Western Ave. Chicago. 1410 S. 50th Avenue Cicero. Telefonas GROvehill 0142. Telefonas Town Hall 2109. Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir prielnamas. Jūsų finansiniai stoviai.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI. Nariai Chicago's Laidotuvių Direkcijos Asociacijos. Turime Kopyčias... Visose Miesto Dalyse. Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį.

LACHAWICH IR SUNS. Phone: VIR. 6672-3. 2314 WEST 23rd PLACE. PHONES: VIR. 6672-3

J. LIULEVICIUS. 4248 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS. 3254 S. HALSTED STREET. 710 W. 18th STREET. Telefonas YARDs 1419

ANTANAS M. PHILLIPS. 3207 LITUANICA AVENUE. TEL. YARDs 4968

LEONARDAS F. BUKAUSKAS. 10621 S. MICHIGAN AVE. TEL. PULman 9661

PETER P. GURSKIS. Mūsų Kopyčėla Air-Conditioned. 639 W2ST 18th STREET. TEL. SEEley 5711. Vienas ir puš bloko į rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusėj.

PRANEŠIMAS. PO NAUZA PRIEŽIORA. STERLING PLUMBING & HEATING SUPPLY CO. 1522 W. 47th STREET YARDS 6337. Stores tolletam sėdėnės, baltas nužėyos, chremo zo \$4.25 viesai. Chromu aplietas kambinėmis sėklai kranai ir mui- \$7.75 lūi laikyti indetaliai. Perline medžiaga apdengtos tolletam sėdėnės, park- \$10.00 tu įvairių spalvų.

GERIAUSIA KALEDINĖ DOVANA. NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI (PLOKŠTELES). Įdainavo LKM Choras. Visi perka kokias nors davanias savo gūminei, šeimos nariui ar draugui. Tai dabar, nuo senai lauktos lietuviškos dainos plokštėse, galima gauti. Dvi plokštės po dvi dainas: Viena, Kur Bėga Šešupė ir Jūra \$2.00. Antra, Karvelėlis ir Draugai į Kovą \$2.00. Ši kaina be persiuntimo. Kur'e norėsite gauti į kitus miestus, turėsite dainokūti persiuntimo išlaidas. Siųskite užsakymus "Vilnės" Administracijai 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

RYTOJ PAMATYKIME ĮSPŪDINGĄ IR GRAŽŲ JULĖS ŽEMAITĖS VEIKALĄ "KLAMPYNĖ"

Sunkus Liaudies Teatro Grupės Įdėtas Darbas Turėtų Buti Visų Įvertintas

Gruodžio 14 d., Sokolų svetainėje, bus perstatytas vienas iš puikiausių veikalų "Klampynė". Jo paruošimui įdėta labai daug ir gražaus darbo. Kas buvo pamokose, tas sako, kad Chicago's lietuvių dar neturėjo tokios progos matyti, taip originaliai perstatant Lietuvos vargo žmonių gyvenimą veikalą formoje.

Lošėjai netik moka mintinai savo roles, bet kartu sugeba nuoduoti esant tikrais charakteriais.

Visi mes kalbame apie meną ir grožį, bet nevisada turime progos matyti meniką perstatant veikalus. Ta-

je Juozo Kenstavičiaus. Neveluokite, kad gauti tinkamas vietas atsistėsi. Be to, kurie nematysite veikalą "Klampynė" ilgai galėsitės, tad dalyvaukite parengime, kad nereiktų galėtis.

Rengimo Komitetas.

SUGAUTI 3 PLĖSIKAI

Sgt. T. O'Connell pranešė, kad pasisekė suimti 3 plėšikai, kurie dar neseniai išpėšė čekių mainymo įstaigas, 2406 W. 47 st. ir 1777 N. Cicero ave.

Visi suimtieji jau ir pirmiau buvo teisti už vagystę: Nicholas Lococo, Ray Auburn ir Harry Wagner.

Svečiai "Vilnius" Leidykloje

Penktdienį lankėsi "Vilnyje" Jonas ir Marijona Bimba iš Branch, Mich. Su jais kartu atvyko Chicagoje W. Biskupaitis. Bimba sakė, kad jie atvyko į jų gimnainaitės Barbaros Bimbienės laidotuves. Jie apistojo pas Juozą Bimbą, 1450 W. 81 str. Barbaros Bimbienės laidotuvės atsibuvo trečiadienį.

J. ir M. Bimba pasimokėjo už "Vilni", nusipirko "Vilnius" šėra, pasimokėjo į Lietuvių Meno ir Kultūros (Radio) Klubą ir paaukavo klubui \$1.00.

Beje, draugai Bimba sakė, kad jie girdi radijo programas ir esą labai patenkinti joms.

W. Biskupaitis taipgi nusipirko dar vieną "Vilnius" šėrą. Be to, jis pasipirkė tikietų sekmadienio parengimo, kuriame bus perstatytas veikalas "Klampynė".

Smagu, kad draugai be jokio priminimo, pasirūpinę paremti dienraštį "Vilni" ir L. M. ir K. Klubią.

Beje, drg. Bimbos sakė, kad penktadienio naktį grįs į namus.

Mirė Walteris Strigas

Kadaise gyvenęs Chicagoje, o dabar gyvenęs Irons, Mich., Walter Strigas mirė lapkričio 22 d., ir likosi palaidotas, Big Bass Lake, Mich., kapinėse. Velionis W. Strigas buvo pažangus žmogus, daug dirbdavo meno šakoje. Pastaruoju laiku jis daug dirbo Lietuvių Draugiškame Klube ir buvo jame sekretorium bei organizatorium.

Velionis Strigas paliko nuliūdime žmoną, du pūsniu ir dvi podukras.

Beje, dar prieš susirgsiant W. Strigas sakė draugams, kad jis manąs vykti į Chicago apsigyventi, bet to padaryti jau nesuėpėjo.

Tebuna Walteriui rami ilėstis šios šalies šaltose žemėlėje!

V.

Visi Kartu Pasitikime Naujus Metus

LDS 2-ra Apskritis ir LKM Choras bendrai rengia Naujų Metų patikimo bankietę, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted str., gruodžio 31 d. vakare.

Netenka aiskinti, kad Naujų Metų patikimo bankietas bus vienas iš puikiausių. Šeiminnikės jau išskanko ruošiasi prie pagaminimo skaniausios vakarienės. Be to, LKM Choras pasižadėjo duoti puikią dainų programą.

Sokiams pasamdyta geriausia orkestra. Tad išanksto užprašome visų Chicago remėjų rengtis dalyvauti Naujų Metų patikimo bankietė.

Rengėjai.

Prašome Nepamiršti

Gaspadiinės, kurios pasižadėjo dirbti L. K. ir M. Klubo parengime, k. antai: Budrienė, Sandarienė, Jančienė, Juodaitienė, Stukienė ir Zinauskienė. Primename, kad būtumėte 10 val. ryto Sokolų svetainėje.

Taipgi prašome bartenierių, kad būtumėte svetainėje nevēliau 1.30 po pietų. Komitetas.

APIPLĖSĖ VIESBUTI

Ketvirtadienio ryte jaunas banditas įėjo į Grandeur viešbutį, 1055 Granville ave. Čia jis rado du darbininku. Iš jų atėmė \$197.00 ir išvarė iš viešbučio. Banditas įsėkė savo aukoms nusigrįžti į sieną. Jiems nusigrįžus, banditas pabėgo.

RASTAS NUŠAUTAS

Ketvirtadienio ryte rastas nušautas Harry Krotish. Manoma, kad žmogžudystę papildė gengsteriai, kurie pavydėjo jam pasisekimo biznyje.

Krotish rastas keliose vietose peršautas ir išmestas, ir sniegą ties 3140 So. Vernon.

Policija seka 24 vardo gemblerius ir tikisi surasti kaltininkus.

BRIGHTON PARK

Labai Svarbus LLD 104 kp. Susirinkimas

Pirmadienį, gruodžio 15, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43 st., įvyks labai svarbus LLD 104 kuopos susirinkimas. Jame bus renkama 1948 met. nauja valdyba. Taipgi bus eilė kitų svarbių reikalų aptarimų.

Prašome visų kuopos narių dalyvauti šiame susirinkime. Taipgi jei galima, atsisveikint naujų narių.

Senas Narys.

IEŠKO ŽMONOS

E. L. Kuchuk, 3949 So. Rockwell st., kreipėsi į policiją, kad pagelbėtų surasti jo žmoną. Mrs. Eleanor Kuchuk, 17 met., prieš savaitę apėjo namus ir negrįžo.

Dingusios moterės vyras mano, kad kas nelaimingo atsitiko su jo žmona, kurią vedė prieš 6 mėnesius.

HELP WANTED—MALE

VYRAI

NORINTI BŪT PARDAVĖJAIS ("SALESMENAI")

Padarykit \$30 - \$60 - iki \$90 jūsų huoslaikiu

PROGA ISTOTI ĮSIDIRBTOJE ORGANIZACIJOJE

Patyrimo arba automobilius Nereikia

SAUKIT
VICTory 3388

TAIPE 9-10s ir 11-10s RYTO.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

PRASOME PRANEŠTI
Jei kas turis ar manote greitai laikui turtis (daug raudų 3 ar daugiau kambarių, malonėkė pranešti į Vilni, 3118 S. Halsted St., Phone Victoria 7237 (11c)18)

KALEDOMS IR VISADOS

Pirkite su pasiūlykimu—pirkite ten kur tūkstantiai patenkinti pirkėjų perka

JOS. F. BUDRIK INC.

Lietuvių Didžiausioje Rakandu, Radio ir Aukšinių Daiktų Krautuvelyje.

3241 S. HALSTED ST.
Tel. CALUMET 7237

BUDRIKO KRAUTUVELYS visuomet rasite didžiulius pasirinkimą VISOKIŲ NAMAMS RAKANDŲ visuomeninio gyvenimo, todėl Dining room ir Dinette Set, Television Set, Radij, Refrigerator, Skaidriųjų Mašinų, Progamai Mašinų, Automatiškų Sealybių, Visokių Pečių: Virtuvės ir Sidurių, Karpetų, Klejonių, Elektrinių Daiktų Vairučių, Naujų SPINET Pianų ir t. t.

BUDRIKO AUKŠINIŲ DAIKTŲ SKYRIUJE rasite geriausių Deimantų, Ziedų, Rankinių Laikrodžių, Visokių Aukso ir Sidabro Brangenybių, Lietuviškų ir Amerikoniškų Rekordu ir t. t.

Vietiniai Pranešimai

LIETUVIŲ KULTūros IR MENO RADIO KLUBAS

Jūs žinote, kad radijo programų išlikimas yra svarbus dalykas mūsų visuomeninio gyvenimo, todėl prašome jus pasimokėti sau mokėjus už 1948 metus. Jūs bus smagiųjų pasimokėjimų laiku, nes mums pinigai labai reikalingi.

Mokėstį siųskite "Vilnius" adresu, pažymėdami Klubo vardą.

Prie kiekvienos progos bandykite gauti naujų narių.

Neužmirškite, kad Kultūros ir Mėnso Klubu mūsiems būna "Vilnius" svetainėje, 3118 S. Halsted St., kiekvieno mėnesio trečiadienį, 7.30 val. vakaro. P. Mikulūnas, fin. rašt.

"Vilnius" Bendrovės Direktorių susirinkimas įvyks pirmadienį, gruodžio 15 d., "Vilnius" svetainėje. Visi direktoriai būkite susirinkime laiku, nes turime daug svarbių reikalų aptarstymui.

Pirm. A. Marziliuskas. (12c)15

BRIGHTON PARK

LLD 104-los kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 15 d., 7.30 val. vakaro, Hollywood Svetainėje, 2417 W. 43rd St.

Šiame susirinkime turėsime rinkti naują valdybą ir sekretorių nešam, taipgi bus išduoti raportai iš visų metų veikimo. Todėl visi būkite susirinkime laiku.

Sekr. P. Dauderis. (12c)15

S. Dap, 959 E. 62 st., grįžęs iš darbo ketvirtadienį rado savo bute netikėtai "sveičio" paliktas pirštines. Tačiau nerado savo pilkauskos kostiumo, laikrodžio ir žiedo.

Vagis išnešė \$400 vertės juo turto, vietoje to, paliko pirštines.

Medicinos Doktorai

TELEFONAS VARDOS 9148

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
PRITAIKO AKINIUS
744 W. 35th Street

Valandos: 11-12 ir 4; vakarais 7-9
Pirmadienis tik 2 iki 4.
Šventadienis 11-12.

OFISO TELEFONAS: VARDOS 4787
NAMU TEL. - PROSPECT 1930

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue

Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare; Nedėl., Sered., Subst. vakarais tik pagal sutartį.

OFISO TEL.: VIRGINIA 0038
NAMU - BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue

Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8.30 P. M.
Trečiadienis pagal sutartį.

PHONE: VARDOS 6921
REZIDENCIJOS - KENWOOD 8107

DR. BERTASH

756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)

Valand.:— iki 3, ir 6.30 iki 8.30 P. M.
Trečiadienį ir Šeštadienį, nuo 1 iki 3 popiet.

Rez. 4826 S. Kimbark

PHONE GROVEHILL 3111

DR. A. K. BUTKO

LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS:
Nuo 9 yto iki 8 vakaro.

TELEFONAS VARDOS 9246

DR. C. Z. VEZEL

DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 46th St.)

VALANDOS:
8 ryte iki 8 vak. Trečiadienį, sustarus.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas.

Tel. VARDOS 1029
Pritaikau Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 S. HALSTED STREET
Kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Trečiadienį, nuo 10 iki 12 val. dieną

Paieškojimai

Vladas Kasparavičius, sūnus Juozo, paieško savo pusbrolio Andriaus Kasparavičiaus, sūnus Petro ir Marijos Misiūnienės; abu kiti iš Panošiškių kaimo, Onuško vals., Trakų apskr. I J. V. išvykę prieš 1914 m. karą. Kas žino prašau pranešti, arba paatims atsiųsti šiuo adresu.

Vladas Kasparavičius
Rus Solon nr. 60,
(Bom Rėliro)
Sao Paulo—BRAZIL.
(5c)13

Juozas Silburis, sūnus Juozo, paieško savo dėdės Pranciškaus Silbro, gyvenančio Chicagoje. Norėčiau ką nors plačiau sužinoti apie savo tėvų mirtį. Kas žino prašau pranešti, ar jo paties atsiųsti šiuo adresu:

M. Jacinto
Rua Conselheiro Nebias, 1328,
Sao Paulo—BRAZIL.

Barbara Kasienė paieško savo brolio Petro Paurio (ar Paurio), kliauso iš Žirnojų kaimo, Antazavos valst., Ežerėnų apskr. I J. V. išvyko prieš šimtmėjį pasaukimi karą. Antieciaus gyvena Chicagoje. Kas žino, prašau pranešti, arba jo paties atsiųsti šiuo adresu:

Jeronimas Dubajus,
Rua Barra do Tiboni, 102,
(Bom Retiro),
Sao Paulo—BRAZIL.

Stepono Labanauko
Juozapo Labanauko
Kostanto Berkio
Kazimieros Gaudutienės
Fortunato Urbelio ir
Antano Liemarto.
Steponas Labanaukas
Elverton, W. Va.
(11c)13

Dienraštis "Vilnis" yra darbo žmonių švietėjas ir organizatorius. Tad kiekvienas samoningas darbininkas netik turi jį skaityti, bet ir kitus paraginti, kad skaitytų.

RYTOJ Nepasivėlinkite

Bukite ne vėliau kaip 3 čia valandą, kad pamatyti išties nuo pradžios iki galo tą puikią Julės Žemaitės penkių aktų įspūdingą dramą —

KLAMPYNĖ

Bus Suvaidinta Rytoj

GRUODŽIO (DECEMBER) 14 D.

SOKOLŲ SVTAINĖJE

2345 S. Kedzie Ave.
Chicago

Pradžia 3 val.

Tėmykite: lošimas prasidės skelbiamu laiku, todėl nesivėlinkite, nes kitaip galite nepamatyti veikalą pradžios.

JUOZAS NEDVARAS
veikalą režisierius

Chicago's ir apylinkės visuomenė gerai supranta svarbą palaikymo mūsų radio pusvalandžio kiekvieną savaitę. Ateidami pamatyti šį veikalą mes, taipgi, įvertinsime lošėjų ir dainininkų dideles pastangas ir sunkų darbą, perstatant šį didelį ir įspūdingą veikalą. Iki pasimatymo!

PO LOŠIMUI BUS ŠOKIAI ABEJOSE SVETAINESE

Prie Peivio ir Batučio orkestrų

Užkandžių ir gėrimų taipgi bus užtektinai.

Įžanga iš anksto perkant \$1.00; prie durų — \$1.25

RENGIA LIETUVIŲ KULTŪROS IR MENO (RADJO) KLUBAS
SUAVIDINS LIET. LAUDIES TEATRO AKTORIAI

Smarkus Juokdarys

Atleiskite tik už to heroščiausio...
jie visados mane pavaldina KEN'S KLUBUJE.

Kenstavičiai
718 W. 31st St.
VICTory 0840

